

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVIII Liepa - July 28, 1983 Nr.29

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Derybos su sovietais

Ar tik nepasikartos 'grūdų aferą'?

Vytautas Meškauskas

Jau rašėme, kad netrūksta ženklų, kalbančių už rimtesnes derybas su sovietais, negu pokalbiai Madride apie žmonių teises. Visų pirma tik taip Andropovas gali sustabdyti NATO apsiginklavimą Pershingo II raketomis, kurių jis sakosi bijas, nes jos iš Vokietijos greičiau galėtų pasiekti Maskvą, negu paleistos iš Amerikos. Faktinai tas 10 minučių skirtumas neturėtų taip labai baidyti, turint galvoje, kad visi svarbesni taikiniai Sovietijoje jau yra nutaikyti tarp kontinentalinėm - tolimos distancijos - raketom. Kremlius nenori atominio karo kol nėra tikras, kad galėtų jį laimėti. Karo baime jis nori tik suardyti JAV-Vakarų Europos santykius. Iš tikro, kaip tik ta baimė sulaiko nuo karo veiksmų. Teroro balansą grąšina suardyti sovietų slėptuvėse išrikuotos naujos tolimosios distancijos raketos, kurios teoriškai ga-

lėtų pirmu smūgiu sunaikinti tokias pat amerikiečių raketas. Prieš tokią grėsmę JAV visu pirma norėjo pačios apsiginkluoti moderniškesnėm MX raketom. Tačiau tokios raketos pačios irgi yra 'pirmo smūgio' ginklas, kuris paskatintų sovietus padidinti savo raketų skaičių. Už tat abiem pusėm būtų saugiau apsiginkluoti mažesnėm, tik su vienu sprogtamu užtaisų raketom, kurios būtų tik atsikėrimo, o ne 'pirmo smūgio' ginklas, bet tai jau per sunki problema, kad ją galima būtų greitai išspręsti.

Pagal SALT susitarimus, kurių antrąjį JAV neratifikavo, bet jo vistiek laikosi, abi pusės gali turėti po 2,250 raketų ir bombonešių. Sovietai dabar siūlo tą skaičių sumažinti iki 1,800, o amerikiečiai iki 1,600: 1,200 raketų ir 400 bombonešių. Kaip matome,

(Nukelta į 2 psl.)

Maldos momentas iš Pavergtųjų tautų savaitės paskelbimo iškilmų Clevelando miesto mero įstaigoje liepos 18 d. Iš kairės: Pavergtųjų tautų savaitės komiteto pirm. J. Bosilevich (kroatas), kroatė su tautiniais drabužiais, latvaitė, vengrė, už vėliavos mero žmona, vengrų evangelikų kun. Aaron Elek skaito maldą, meras George V. Voinovich, paskelbęs proklamaciją, mero egzekutivinis asistentas V. Hyvnar (čekas), lenkas S. Radvan, ukrainietė, lietuvė Beatrice Pautienienė ir ALTo pirm. Algimantas Pautienis. Išklmėse taip pat dalyvavo LB pirm. V. Čyvas, Lietuvių respublikonų klubo pirm. V. Plečkaitis, spaudos ir radijo atstovai. Dirvą atstovavo A. Laikūnas, o Tėvynės Garsų radiją — J. Stempužis.

T. Gasparik nuotr.

Europos saugumas yra apleistas

Sako Otto von Habsburg

Dr. Otto von Habsburg, Europos Parlamento narys, š. m. liepos 12 d. privačiai susitiko su Baltų-Amerikos Laisvės Lygos atstovais: Val. Pavlovskis — prezidentas, Antanas Mažeika ir Avo Piirisild — viceprezidentai ir valdybos nariai — Danutė Mažeikienė dr. Ansis Blakis ir Vivi Piirisild.

Dr. Otto von Habsburg yra Karolio I paskutinio Austrijos imperatoriaus ir Vengrijos-Bohemijos karaliaus vyriausias sūnus ir

yra aktyvus Europos Parlamento narys nuo 1979 metų. Jis yra žymiausias propagandininkas Europos suvienijimo, laisvės grąžinimo sovietų pavergtiems Rytų Europos ir Baltijos kraštams.

Jis yra žymiausias rėmėjas ir strategas Baltų Tautų rezoliucijai praveisti Europos Parlamente, kuria reikalaujama Baltų Tautų laisvės klausimą iškelti Jungtinėse Tautose įnešant į Kolonializmo Komiteto

dienotvarkę.

Dr. Otto von Habsburgui pagerbti įvertinant jo pasiūlytą Baltų Laisvės klausimui asmeniškai jam buvo įteikta Baltic Freedom Day Proklamacijos kopija prezidento Reagan pasirašyta 1983 m. birželio 14 d.

Dr. Otto von Habsburg ragina Amerikos Baltų Laisvės Lygą nedelsiant daryti žygių Baltų Tautų laisvės klausimui kelti Jungtinėse Tautose (Nukelta į 3 psl.)

Baltic American Freedom League atstovai liepos 13 d. susitiko su Europos parlamento atstovu dr. Otto von Habsburg. Iš kairės: Rimas Gajauskas, Bronė Gajauskienė, Avo Piirisild, Viivi Piirisild, dr. Otto von Habsburg, BafI pirm. Valdis Pavlovskis, Antanas B. Mažeika ir dr. Ansis Blakis.

D. Mažeikienės nuotr.

A Soviet odyssey:

In the land of paradoxes

By Thomas J. Brazaitis
STAFF WRITER

MOSCOW — Sooner or later, anyone who visits the Soviet Union learns the six paradoxes of Soviet life.

There's no unemployment, but no one works.

No one works, but the Plan is always fulfilled.

The Plan is always fulfilled, but there's nothing in the stores.

There's nothing in the stores, but at home there's plenty on the table.

There's plenty on the table, but no one is satisfied.

No one is satisfied, but all are prepared to die for the motherland.

To these should be added a seventh paradox:

The Soviet Union preaches peace, but is preparing for war and is, in fact, at war in Afghanistan.

When people ask me what it

NEW YORK TIMES

WASHINGTON
Department of
President Re.
the number
advisers in
next year, m
current tota
officials sai

The Pent.
officials, f
the advis

Ge

BEIRUT
Lebanon's
joined yest
backed Nati
to challen
Gemayel's
tle a U.S.-sp
Lebanon ar

After a
Ehden, a mo

The Plain Dealer Clevelando dienraštis, sekmadienio laidoje, liepos 24 d. pradėjo spausdinti savo štabo nario Thomo Brazaičio kelionės įspūdžius po Sovietiją, reto pastabumo, kurie parodo tikrąjį Sovietijos veidą.

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Naujos pareigos Kissingeriui. - Paskutinės žiežirbos Madride. - 'Amnestija' Lenkijoje. - Vokiečių katalikų 'reparacijos' lenkams.

Prezidentas Reaganas turi naudingą būdą kontroversinius klausimus pavesti komisijoms, sudarytom iš abiejų partinių politikų, ar jiems artimų žinomų asmenybių. Taip Social Security problema buvo sutvarkyta pagal ekonomisto Greespano vadovaujamos 'bi-partizanės' komisijos pasiūlymą. O ats. gen. Scowerofto komisija išsprendė klausimą, kur išrikiuoti MX raketą, kiek jų reikia iš viso ir ko toliau siekti šioje srityje. Pagal tą pavyzdį Henry Kissingeris dabar pakviestas vadovauti komisijai nustatyti ilgalaikius pagrindus JAV politikai Centro Amerikoje. Tam reikalui jai duota laiko iki gruodžio 1 dienos. Į komisiją paskirta 12 politikų, visuomenės bei unijų veikėjų ir į ją dar po keturis atstovus deleguos Atstovų Rūmai ir Senatas.

Kissingerio paskyrimas buvo netikėtas. Visų pirma, jo detentės politika su sovietais kritikavo pats prezidentas. Be to, kai kilo klausimas ar Kissingeriui bus rasta vietos Reagano administracijoje, naujo prezidento aplinkumoje buvo pareikšta, kad ji visai nesuinteresuota matyti Kissingerio fotografijas TIME ir kitų magazinų viršeliuose! Kodėl dabar Kissingeris vėl atsimintas? Atsakymas toks, kad prezidento 'stiprios rankos' centrinėje Amerikoje politika neturi didelio pritarimo krašte ir iš viso amerikiečių dauguma nesuaprantą Centro Amerikos svarbos JAV-bėms. Kissingerio asmeninis populiarumas tai problemai suteiks reikalingą dėmesį. Be to, Kissingeris yra pažiūros, kad Centro Amerikos problema reikia spresti ne atskirai, bet Rytų Vakarų klausimo kontekste. Kissingeris, reikia taip pat atsiminti, yra prisidėjęs prie marksisto prezidento nuvertimo Čilėje. Dėl viso to liberalai iš Kissingerio nesitiki daug gero, nors antra vertus jie gerbia Kissingerio diplomatinį sugebėjimą. N.Y. Times paskyrimą sutiko tokiu vedamuoju: Dr. KISSINGER'S SURGERY OR MASSAGE? Ar jis pasiūlys skaudamą vietą tik pamasažuoti, ar padaryti radikalią politikos operaciją?

...

Kissingerio paskyrimas sutapo su 4 metų revoliucijos Nicaragvoje sukaktim. Nuvirtus diktatorių Somoza, ten buvo tikimasi demokratinio režimo; vietoje to susilaukta marksistinio, kuris ne tik yra pats ne demokratinis, bet dar bando sukurstyti marksistines revoliucijas kitose kaimyninėse valstybėse, visų pirma Salvadore. Idomu, kad tokios suakties proga faktinis Nicaragvos valdovas, save kukliai vadinęs koordinatorium, netikėtai pareiškė sutikimą dalyvauti svarstybose dėl taikos atstatymo Centro Amerikoje ir net pasisakė prieš svetimų karinių patarėjų priėmimą (Ni-

caragva jų turi 5,000 iš Sovietų Sąjungos, Kubos ir kitų sovietų satelitų). Tuo tarpu JAV iš abiejų Nicaragvos pusių, Ramiajame ir Atlanto Vandenynuose pradėjo karinio laivyno manevrus.

...

Sias eilutes rašant Madrido konferencija dar nebuvo baigta dėl Maltos užsispyrimo būtinai sušaukti dar konferenciją Viduržemio jūros saugumo klausimams. Tokia konferencija posėdžiavo 1977-78 m.m. Belgrade, bet nieko nepasiekė dėl Rytų ir Vakarų priešingų pažiūrų. Malta gali šiaušti, nes visi sprendimai Madrido konferencijoje - kaip numatyta Helsinkio Akte - turi būti padaryti vienbalsiai. Nors faktinai Vakarai ir Sovietų Sąjunga sutarė konferenciją Madride baigti ir pokalbius apie žmonių teises bei kt. tęsti Šveicarijoje, JAV delegatas Max M. Kampelman dar kartą pasmerkė sovietų elgesį, pavadindamas jį blogiausiu nuo Helsinkio Akto pasirašymo. Sovietų delegatas tą kalbą pavadino 'neverta konferencijos' ir kaltinimus atmetė. Oficialiai konferencija turėtų būti baigta rugėjo mėn., dalyvaujant Shultzui ir Gromyko.

...

Lenkijos valdžia atšaukė karo stovį, nes praktiškai, pagal kitus dabar priimtus įstatymus, ji turi beveik tokias pat teises kaip karo metu. Ji

net žada paskelbti amnestijas tiems, kurie pažadės daugiau politiškai nenusikalsti.

Spaudoje pasirodė daugiau žinių apie Vakarų pagalbą Lenkijos ūkininkams. Ta idėja, gimusi dar SOLIDARUMO žydėjimo laikais 1980-81 metais. Tąsyk V. Vokietijos vyskupai žadėjo pravesti rinkliavą, kaip vokiečių katalikų 'reparacijas' savo bendratikiams Lenkijoje, specialiai smulkiems privatiems ūkininkams, kurių padidėjusi produkcija būtų naudinga visam kraštui. Tų ūkininkų yra apie 4 milijonus. Aukos būtų renkamos ne tik iš pavienių katalikų, bet ir pramonės bei prekybos įmonių ir net atskirų kraštų vyriausybių visam laisvam pasaulyje. Tam planui pritarė Lenkijos primas kardinolas Glemp ir net vyriausybės galva gen. Jaruzelskis, tačiau dar nesutarta dėl dalinimo procedūros.

Lenkijos privatūs ūkininkai patiekia ¼ kraštui reikalingo maisto, tačiau jie turi tik pusę jiems reikalingų traktorių. Jiems taip pat trūksta trąšų ir kitokių reikmenų, kurių stoka paaštrino Vakarų sankcijos. Eilė Vakarų katalikų veikėjų mano, kad lenkai, kurie nebadauja, gauna žymiai daugiau pagalbos negu vadinamo Trečiojo Pasaulio vargšai, kurie tikrai badauja. Vakarų Europos ūkinės Bendruomenės kraštai yra sudarę tam reikalui ištirti komisiją, pirmininkaujamą Luksemburgo vyskupo.

DERYBOS SU SOVIETAIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

skirtumas tėra tik 200. Pagal SALT sovietai gali turėti 1,200 - slėptuvėse žemėje ir povandeniniuose laivuose laikomų - raketų su nedaugiau kaip vienu sprogstamu užtaisų. Jie dabar nusileidžia iki 1,080, kas vis tiek leistų jiems pasilaikyti visas dabar turimas SS-18 ir SS-19 tolimosios distancijos raketą, nutaikytas į JAV, tačiau jie turėtų sunaikinti dar apie šimtą kitų, senesnių raketų. Washingtonas siūlo sumažinti abiem pusėm leidžiamą skraidančių bombų (cruise missiles), paleidžiamų iš bombonešių, skaičių iki 2,400 (120 bombonešių), nuo SALT II numatytų 3,360.

Iš viso prezidentas Reaganas siūlo leidžiamų sprogstamųjų užtaisų skaičių abejose pusėse sumažinti iš 7,500 iki 5,000.

Kaip matome, skirtumas tarp abiejų pusių pasiūlymų nėra toks didelis, kad negalima būtų susitarti. Didesnė kliūtį sudaro amerikiečių reikalavimas pagerinti 'patikrinimą'. Iki šiol kitos pusės apsiginklavimas buvo tikrinamas 'savom priemonėm', jų ne specifikuojant. Taip pat kliūtį sudaro ir sovietų grąšinimas kad Pershing II išrikiavimas

Europoje vers atšaukti jų sutikimą sumažinti tol. distancijos raketų skaičių.

Pavojus dėl tų derybų yra toks, kad prezidentas Reaganas, nuotauk Amerikoje spaudžiamas, gali per daug nusileisti toje srityje, ar duoti sovietams kitokių lengvatų. O taip galvojant reikia prisiminti Nixoną ir jo Valstybės Sekretorių Henry Kissingerį, detentės kūrėjus iš Amerikos pusės.

Nesenai pasirodžiusioje knygoje THE PRICE OF POWER - Kissinger in the White House (698 psl., \$19.95) pagarsėjęs žurnalistas Seymour M. Hersh, aršus Kissingerio kritikas, taip aiškina Nixono-Brežnevo pirmojo susitikimo užkulius. Girdi, Nixonas ir Kissingeris negalėjo praleisti progos pasirodyti herojais, kurie nugalėjo sovietų lokius jų pačių olose ir iš Maskvos atsivežė laimėjimą.

Sovietai iš savo pusės tokiam atvaizdavimui nekludė, nors tai vedė prie Nixono perrinkimo. Ko sovietai už tai norėjo mainais - buvo kreditas, palankios prekybos sąlygos ir grūdai. Sovietų derlius 1972 m. buvo labai blogas ir jų javų supirkėjai tuoju pradėjo slapta supirkinėti JAV javus už daugiau kaip bilijoną

Iš kitos pusės

Dr. Antanas Butkus DIRVOS liepos 14 d. Nr., rašydamas apie pasaulio lietuvių seimą, teigė, kad jame išryškėjo du faktoriai:

- absoliuti seimo narių dauguma pripažino ir tvirtino, kad Lietuvių Bendruomenės kiekviename laisvame krašte turi teisę ir pareigą dirbti Lietuvos laisvinimo darbą.
- PLB valdyba buvo raginama skubiai atnaujinti santykius su VLIKu...

Tai sveikintina pažanga. Iš tikro laisvinimo darbas, galimybių ribose, turėtų būti kiekvienos lietuvių organizacijos ir net paskirų asmenų pareiga. Ginčijamasi dėl to, kaip tas pavienės pastangas sujungti po "viena kepurę", nors praktika rodo, kad konkurencija šioje srityje yra sveikintina.

Savaime aišku, kad daugiausiai ką galima padaryti yra tam tikras spaudimas į savo krašto vyriausybės užimti vieną ar kitą poziciją: nepripažinti, iškelti ir pan. Tam daugiau tinka atitinkamų kraštų bendruomenės ar kitos organizacijos, nes su globaline lietuvių organizacija ne vienas suvereninė valstybė neturi reikalo skaitytis. Už tat kyla praktiškas klausimas, kam reikalinga ta "globalinė kepurė". Juo labiau, kad jų esama dviejų: PLB-nės ir VLIKo? Dar blogiau, kad jos abi yra Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Jei jose atsirastų ambicingų ir energingų asmenų, jos bandys savo valią primesti čia pat veikiančiom Krašto Bendruomenei ir šalia jos dar esančiai ALTai. Jei savo keliu tose atsirastų ambicingų ir energingų asmenybių — turėsime visas sąlygas tolimesnei emigracinei kovai dėl reprezentacijos Washingtono.

Tokiu atveju nuraminti gal galėtų istorinis patyrimas. Emigrantų seimai pirmojo pasaulinio karo metu Šveicarijoje ir Petrapilyje nebūtų istorijoje paminėti, jei tėvynėje likę, progai pasitaikius, nesuorganizuotų ten savo valdžios.

(vm)

dolerių. Kissingeris savo atsiminimuose aiškina, kad jis apie tai nebuvo painformuotas. Baltieji Rūmai susigaužė kai užpirkimai buvo jau pasibaigę ir kainos JAV-bėse pradėjo kilti.

Hersh teigia, kad tai neteisybė ir įrodymui cituoja Joseph Alsopą, kuris 1972 m. gegužės mėn. rašė, kad Kissingeris įtikino Nixoną, kad sovietai por viršūnių konferencijos padarys didelius javų užpirkimus. Alsopo šaltinis tada buvęs pats ... Kissingeris.

Vienu žodžiu, yra pakankamai duomenų, kad Washingtonas žinojo apie blogą sovietų derlių tais metais, bet to nenorėjo išnaudoti tikėdamiesi, jog sovietai mainais už tai neprotestuos prieš pastiprintą Hanojaus ir Haipongo bombardavimą, per kurį nukentėjo keturi sovietų prekybiniai laivai - vienas jų net nuskendo, bet

sovietai tai nutylėjo. Norėdami pasisiekimo Nixonas ir Kissingeris net padarė nereikalingų nuolaidų derybose dėl atominių ginklų ...

Cia neturime vietos platesnėms ištraukoms. Tik pasitenkinsime konstatavimu, kad noras pasirodyti laimėtoju iš tikro politikus dažnai priverčia ir nusileisti. Tai atsitinka visuose kraštuose. 1972 m. pavyzdys dabar vėl įgijo aktualumo, turint galvoje naują Kissingerio paskyrimą (žiūr. Apžvalgą).

OPPORTUNITY FOR
RN's — LPN's
Preferably with Geriatric experience.
Now hiring full time & part time
NURSES for all shifts. Good starting
salary & shift differential. Liberal
personnel policies and fringe benefits.
Apply or call 313-338-0345
**BLOOMFIELD HILLS CARE
CENTER**
50 WEST SQUARE LAKE RD.
BLOOMFIELD, MICH. 48302
(29-33)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyruije galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.'JAV turi budėti, kad pasaulyje
nebūtų pavergtų tautų...'

Pareiskė prezidentas Reaganas

Pavergtų Tautų Savaitės paminėjimo proga buvo surengtas Rytų Europos tautų atstovams priėmimas Baltuose Rūmuose. Jame dalyvavo ir mūsų organizacijų atstovai: VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis, ALTo vicepirm. dr. L. Kriaučiūnas, ir JAV LB Krašto valdybos pirm. dr. Antanas Butkus. Prezidentas R. Reaganas jautrioje ir nuotaikingoje kalboje pabrėžė, kad JAV turi budėti, kad pasaulyje nebūtų pavergtų tautų ir kad esamos galėtų išsivaduoti iš pavergimo.

Po prezidento kalbos sekė trys pranešimai:

a) Amerikos Balso direktorius Ken Tomlinson kalbėjo apie JAV radijo transliacijų reikšmę. Jis taip pat skundėsi, kad Kongresas šiomis transliacijomis labai šykščiai skiria lėšas. Aparatūra pasenusi tad tik dėl to tos transliacijos yra tokios silpnos. Šalia to rusai dar trukdo. Tomlinson apeliavo į klausytojus, kad ragintume Kongresą tam tikslui skirti daugiau lėšų.

b) Pulkininkas L. Tracy, Centrinės Amerikos politikos direktorius aiškino Centrinės Amerikos politiką ir JAV uždavinius. Pagal Tracy, Sov. Sąjungai užkirsti keliai veržtis į Japoniją, Kiniją, Artimuosius Rytus ir Europą, tad pastaroji pasirinko sau prieinamiausią kelią — Centrinę Ameriką.

c) Pabaigai Paula Dobriansky kalbėjo apie Rytų Europos reikalus. Pranešime daugiausiai lietė Lenkijos klausimą, po Popiežiaus vizito, karo stovį ir Unijos Solidarumas problemas, pabrėždama, kad lenkų vyriausybė taip sugriežtino įstatymą, kad jis ir po karo stovio panaikinimo neduos daugiau jokių teisių darbininkams negu karo stovis kad davė.

Šią prezidentinio vizito proga, lietuvių iniciatyva

buvo sukvietas Pabaltiečių pasitarimas OSI reikalu. Pasitarimas vyko VLIKo būstinėje. Be VLIKo, ALT ir JAV LB atstovų, jame dalyvavo G. Suhan Simonson — Estų nacionalinis pirmininkas, Visvaldis V. Klive — Amerikos Latvių Org. pirmininkas ir dr. O. Pavlovskis — Laisvo Pasaulio Latvių Federacijos pirmininkas.

Pasitarime buvo priimtas lietuvių pasiūlymas finansuoti Kirkland and Ellis advokatų firmą, kuri nemokamai yra gynusi vieną lietuvių bylą ir tam tikslui išleido virš 700,000 dol. savo pinigų, kad pastaroji pravesų JAV Kongrese įstatymo pakeitimo projektą, liečiantį OSI kaltinamų asmenų gynimą.

Projekte numatyta paruošti videotape filmą, kuriame bus parodytas kaip OSI apklausinėjimai ir jų liudijimai prieštarauja JAV Teismo procedūrai ir kiti priešįstatyminiai nusikaltimai. Toji juostelė bus parodyta mums palankiems kongresmanams iš ad-hoc komiteto kurie su ja supažindins kitus kongresmanus ir tuomet mūsų ir kitų tautybių žmonės bus prašomi pasirašyti mūsų paruoštus laiškus ir juos pasiųsti savo rajonų kongresmanams ir senatoriams. Juo didesnę laiškų rašymo akciją mes ir kitos tautybės pravesime, tuo būsimė sėkmingesni to įstatymo pakeitime.

Kirkland firma honoraro neims, tik už filmą faktinių išlaidų padengimą. Mes su tautybėmis sutarėm tą padaryti. Susirinkimas ši reikalą koordinuoti pavadė dr. A. Butkui ir kun. J. Prunskiui. Pastarieji liepos 22 d. aiškinosi dėl detalių su p. Springer, Kirkland ir Ellis firmos atstovu.

(ab)

Europos saugumas...

(Atkelta iš 1 psl.)

nėse Tautose. Jis yra optimistas ir mato didėjantį Europos valstybių rėmimą tam klausimui šiuo metu iškelti Jungtinėse Tautose. Jis skatino taipgi nuolat priimti ir daryti spaudimą į JAV ir kitų valstybių valdžias tuo tikslu. Skelbti per spaudą apie sovietų daromus nusikaltimus ir pažeidimus prieš tautos gyvybę, religiją ir bendrai žmogaus teises okupuotoje Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Amerikos Baltų Laisvės

Lyga numato ateity keistis

informacijomis ir koordi-

nuoti savo veikimą su Dr.

Otto von Habsburg veikla.

★

Dr. Otto von Habsburg po susitikimo su B. A. F. L. atstovais Los Angeles World Affair Council (Pasaulio Reikalų Tarybos) pakviestas Beverly Hilton viešbutyje, 500 klausytojų auditorijai — nariams, svečiams ir pakviestiems spaudos atstovams padarė pranešimą apie krizę Europoje ir Sovietų Sąjungoje. Kasdien, diena iš dienos Vakarų politika ir mūsų višų gyvenimas pareiskė jis, vis daugiau paklūsta Sovietų Sąjungos ofenzyvinės politikos reikalavimams. Tačiau jis pastebėdamas dabar jau ateinantį Sovietų sistemos griuvimo žymes, nurodė į reikalą JAV ir Europos valstybių sustiprintam defenzyviniam bendradarbiavimui, kad iš anksto pasiruošti apsaugoti Vakarų tam pavojingam pereinamo laikotarpiui atėjus. Kas liečia dabar labai paplitusio Vakaruose taikos judėjimo ir vienpusiško nusiginklavimo propagavimas, tai prelegentas perspėjo, kad visi tie gražūs apgaulingi žodžiai ir tam ruošiamos demonstracijos yra tai trumpiausias kelias į karą. Šios dienos Europos problema yra, jis pareiskė, kad jos ekonomija yra per daug išvystyta, kai tuo tarpu jos saugumas žiauriai nedavystas ir apleistas. Tačiau pačios didžiausios išlaidos gynybai kainuoja mažiau negu pats karas.

Jis nurodė į Sovietų Sąjungos nesugriaujamumo mito nykimo žymes. Yra tai pirmiausiai demografinės permainingos aiškiai slavų tautų nenaudai. Taipgi pablogėjusi ekonominė padėtis prisidės prie paveldėtos archaiškos Rusų Imperijos subyrėjimo. Tam procesui pagreitinti efektyvinė priemonė yra Free Europos ir Radio Liberty transliacijos į Sovietų Sąjungą ir nesustabdoma TV pasaulinė komunikacija.

Popiežiaus apsilankymo Lenkijoje pasėkoje Baltijos kraštuose sustiprėjo didesnės religinės laisvės rei-

kalavimas. Eventualiai, apsisprendimo teisės pripažinimo reikalavimas yra laukiamas Centrinėje ir Rytų Europoje ir tam sovietų okupantai turės paklusti.

Daug sykių savo kalboje Dr. Otto von Habsburg minėjo okupuotas Baltų Tautas ir jų kovą atgauti savo nepriklausomybę. Preziden-

tas Reagan pasirašydamas Baltic Freedom Day proklamaciją, taipgi Europos Parlamento priimta rezoliucija, raginančia Jungtines Tautas Baltų Kraštų laisvės klausimą įnešti į Kolonializmo Komiteto dienvakarių įrodą, jo nuomone, stiprinantį JAV ir Europos valstybių Baltų Tautų laisvės rėmimą.

Antanas B. Mažeika

"Amber Holidays"

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Rugpjūčio 3 — \$1338.00	Rugsėjo 26 — \$1110.00
Rugpjūčio 17 — \$1528.00	Spalio 5 — \$1229.00
(su Ryga)	(su Ryga)
Rugsėjo 7 — \$1338.00	Gruodžio 26 — \$1175.00
Rugsėjo 19 — \$1143.00	(su Ryga)

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registracijos, informacijos reikalų
SKAMBINKITE

1-800-722-1300 (TOLL FREE)

Massachusetts ir Kanadoje 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

[staigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms —
sutvarkome dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT
TO CHANGES.

PUIKIAUSIUS
KAILIUS
RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Lenkija, mūsų kaimynė (3)

Rugių ir vandalų tautos

Jūratė Statkutė de Rosales

Norint žinoti, ant kokio klando dabartinė lenkų tauta susikūrė, yra būtina išsiaiškinti kas buvo tie pirmieji vakarų Lenkijos gyventojai, būtent Oderio baseino rugių tauta ir šiaurės vakarų Karpatų vandalų tauta.

Lenkijos rugius ir vandalus dauguma istorikų klasifikuoja kaip germanus. Ar tokia klasifikacija yra patikima, būtų sunku atsakyti. Abi tautos greičiausiai buvo ankstyvesni už germanus tautiniai vienetai, ypač kiek tai liečia vandalus. Kiek pas juos būta proto-germaniškų bruožų, kiek baltų įtakos, ir kiek savitų, gal bendrų su jų pietiniais kaimynais gepidais, bruožų — ne mums atsakyti.

Mano rastoji kronika žodį 'germanai' mini tikrai daug vėlyvesnių laikų aprašyme. Kalbėdama apie globalinę baltų imperijos padėtį ji nurodo, kad imperijos vakariniai kaimynai buvę germanai, o rytiniai kaimynai mongolai. Tai ir viskas.

Ankstyvesnių laikų aprašymuose kronika isakmiai laikosi specifinio 'rugių' ir 'vandalų' vardo. labai platus vandalų tautos istorijos skyrius kronikoje prasideda su vandalų tautos pradžios aprašymu ir niekur 'germanų' denominacijos nevartoja.

Galvojant kokia kalba vandalai kalbėjo, tenka pastebėti, kad žymiai vėliau vandalų užkariauta visa Šiaurės Afrika neparodė savo kalbose germaniškų bruožų žymesnės įtakos, bet arabų kalbose randame idomių baltiškų bruožų, kurie greičiausiai buvę bendri baltams ir vandalams, kaip pridera seniems kaimynams.

Rugių atžvilgiu tokių abejonių nėra. Išrodo gana saugu daleisti, kad rugiai ir jų vėlyvesni vakariniai kaimynai švebai suvaidino aiškų proto-germanų vaidmenį Europos kalbų istorijoje. Sprendžiant iš kronikos, germanų kalbų formacijoje vaidmenį suvaidino

ir baltų įtaka, nes ankstyviausiais savo istorijos laikais baltai buvo dviejų labai įstabių natūralių uostų — Aismarių ir Kuršių marių — valdovai ir dideli jūreiviai. Kronika mini jų koloniją Danijoje, bet, deja, nepamini nei datos nei apyostovų, kas verčia galvoti jog tai būta dar ankstyvesniais laikais, negu kronikos pradžia. Taigi ir rugių, kaip proto-germanų, denominacijoje yra būtina atžymėti baltų įtaką, kuri greičiausiai buvo tuo svarbesnė, kad ji išspaudė pačios germaniškų kalbų pradžios metu dargi dviem klodais: nuo 2000 iki 1500 Baltijos jūros keliais, o nuo 1500 iki 1200 pr. Kr. pilnos migracijos į rugių žemes keliu.

Jei rugius galima vadinti proto-germanais, tai vandalus geriausiai atveju tektų vadinti 'centro-europiečių' vardu, panašiai kaip ir lygiai tokią pat seną, jiems kaimyninę gepidų tautą. Vėlyvesnė vandalų kultūra, atkasta Lenkijoje ir vadinama Przewor komplekso vardu, yra — kaip pats jos vardas pasako — įvairių kultūrinių bruožų kompleksas. Tai, turbūt, ir bus tiksliausias vėlesnės vandalų kultūros bruožas, nes jų geografinė padėtis Karpatuose, trijų svarbių upių šaltinių srityse (Vyslos, Oderio ir Elbos) bei dviejų svarbių Dunojaus baseinų intakų pradžioje, pavertė juos upių kelio žinovais. Vyslos, Oderio, Elbos ir Dunojaus baseinų įtakos neišvengiamai turėjo veikti kalbą ir kultūrą. Įvairios invazijos iš rytų irgi atsimušdavo į natūralią Karpatų kalnų sieną ir palikdavo savo ženklą. Ypatingas vandalų tautos senumas inėša į tų laikų įtaką atsiradimą tam tikrą istorinį bangavimą. Pvz. dar vėlesniais laikais naudotas vandalų vardas 'skvadai' (atžymėtas kronikoje) yra germanų pasisavintas kaip savo germaniškos genties denominacija. Galimas daiktas, kad tuo metu

vandalai jau buvo daug daugiau gavę germaniškos įtakos, arba — gal atvirkščiai — kad vandališki bruožai jau sudarė tuomet germanų tautų formacijos meto svarbų klodą.

Iš kronikos težinome vieną dalyką tikrai: tie pietų Lenkijos gyventojai vandalai nebuvo baltai ir istorijos bėgyje jie dažniausiai buvo mums priešiška tauta, nors tūkstantmetės kaimynystės metu tarp abiejų tautų neišvengiamai turėjo atsirasti nemažas skaičius bendrų kalbinių ir kultūrinių bruožų.

Kalbant apie vandalus, tenka atžymėti ir kitą detalę. Buvusi vandalų teritorija, kurios ribos kadaise išsilaikė pastovios kelis tūkstančius metų, apėmė geopolitiniai apgintinas žemes Karpatų šiaurės vakaruose. Dalis dabartinės vandalų teritorijos dabar yra Čekoslovakijoje, dalis Lenkijoje.

Savo pietiniame rubežiuje, lygiai kaip ir rytinės sienos nustatyme, dabartinė Lenkija neišlaikė buvusios, amžių bėgyje nusistovėjusios sienos, kuri geopolitiniai savo pateisintu. Tas neišvengiamai turi išsukti eilę nesusipratimų su pietiniais kaimynais čekoslovakais, lygiai kaip išsukė eilę nesusipratimų dėl kitos geopolitinės natūralios sienos neišlaikymo baltų tautų pusėje.

(Bus daugiau)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES
Small friendly well equipped hospital is accepting application for RN's on all shifts. Wages comparable with area hospitals based on experience, excellent benefit package. Contact
UNITY HOSPITAL
1301 Main St.,
Buchanan, Mich. 49107
616-695-3851 (27-33)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES
to work in sunny Florida experienced
CRITICAL CARE RN's
and
INTENSIVE CARE SUPERVISOR
for 97-bed hospital in central Florida located midway between Daytona Beach & Orlando. Full & part time openings for 3 to 11 & 11 to 7 shifts. Pleasant working environment & competitive wage & benefits program. Call 904-734-2323 collect, Cathy Simms, Director of Personnel, FISH MEMORIAL HOSPITAL DeLAND, Fla. 32720. (25-34)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES
to work & live in a small congenial community & a small 48 bed general acute care hospital. For all services & all shifts. Rural area beautiful place to live. Good starting salary. Liberal personnel policies & fringe benefits. Apply call or send resume to: Administrator, MOUNTAINVIEW GENERAL HOSPITAL, P.O. BOX 510, Mountain View, Arkansas 72560. 501-269-4361. (28-31)

Azartų ir angelų mieste

ANTANAS LAUKAITIS

Palikus Chicagą dar su nuo triukšmo, atsisveikinimo baliukų ir paskutinių nemigo noktų užančiom galvelėms, mes atskridome į dykumų azartinį miestą — Las Vėdas. Čia, nors ir karšta, tačiau neprakaituojams, nors po visų balių ir būtų tikrai iš ko. Man čia jau tenka būti trečią kartą, tačiau jaunuoliams atvykusiems pirmą kartą, viskas yra taip įdomu. Truputį pailsėjus, pamažu kai kurie pradeda bandyti savo laimę prie įvairių stalų. Kiti maudosi, ilsisi, ar krautuvėse perkasi. Vakarai praleidžiami bežiūrint žinomus ir garsiuosius Las Vegas viešbučių pasirodymus, stebint pasaulines įžymybes. Taip, po trijų dienų čia, labai smarkiai aplengvėjus kišenėms, nes tikėjomės, ko negavom finansiniai nei iš Amerikos, nei iš Kanados čia pasipildyti, dar daugiau palengvėję, sėdom į lėktuvą ir skridom jau į savo paskutinę gastrolių vietą Los Angeles.

Šiame gražiajame Angelų miesto aerodrome, mūsų jau laukė buvęs australietis, dabartinis sporto klubo Bangos pirmininkas Algis Šėkas su savo padėjėjais. Labai tvarkingai ir greitai paskirstęs visus į gyvenvietes, susodino į autobusą ir turėjome trijų valandų ekskursnę kelionę po Hollywood'ą ir kitas garsiąsias Los Angeles miesto vietas. Vakare poilsis ar susitikimas su senai nematytais savo draugais. Šeštadienio ryte paskutinės rungtynės. Mūsų tinklininkės pralaimi 3-1 šeimininkėms. Vyrai tinklininkai laimi 2-0 ir vyrai krepšininkai turi po gražios kovos nusileisti Bangos vyrams, nors taip vienašališkų teisėjų jau senai nebuvau matęs. Ir svarbiausia jie buvo vietos lietuviai. Tačiau draugiški sportiniai susitikimai buvo gražūs ir laimėjimas ar pralaimėjimas mums nebuvo reikalingas.

mas mums nebuvo reikalingas.

Vakare parapijos salėje susipažinimo vakaras. Smagu ir įdomu vėl sutikti senus draugus ir susipažinti naujus. Gį jaunimo supažindinti daug nereikėjo. Jie jau pažįstami iš Australijos Chicagos ir kitur, todėl ir draugystės atsirado labai greitai. Bangos pirmininkas Alg. Šėkas sveikino mus ir linkėjo laimingos kelionės namo, kai aš taip pat padėkojau už savo artimiausių kaimynų tokį šiltą mūsų priėmimą ir atminimui įteikiau mūsų išvykos ženklus ir knygutes. Vakaras prabėgo taip greitai ir gražiai. Gį, jau sekmadienį, dalyvaujam pamaldose ir po to sportininkų suruoštoje gegužinėje, gražioje pajūrio vietovėje, praleidom gražią sekmadienio popietį, kur jaunimas turėjo progos pažaisiti sviediniu ir visi kiti draugiškai pabrendrauti. Malonu buvo Los Angeles mieste sutikti savo bičiulį Gasparą Kazlauską, kuris suprasdamas mūsų sportininkų sunkią finansinę padėtį paaukojo mums 400 dolerių. Ačiū Gasparai.

Nebuvusiems, aplankius Disney Land ir kitas šio miesto įžymybes, po keturių įdomiai ir gražiai praleistų Angelų mieste dienų, pakilome link Havajų, kur praleidome tris dienas poilsio, saulės ir jūros bangų malonumuose. Tai buvo tikras poilsis, tikrai ir pelnytai užtarnautas po 6-šių savačių sportinių gastrolių. Ir pagaliau ir vėl pakeliui į savo Kengūrų kraštą, kur mūsų laukia jau pasiilgę giminės ir draugai, kuriems įdomu kaip pasisekė visa kelionė, kaip mes atstovavome Australijos lietuvių ir ką gero parvežėme.

Baigiant aš noriu visų sportininkų vardu padėkoti visiems Amerikos ir Kanados lietuviams už jų tokį brolišką mūsų priėmimą.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio

Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir naujoji lietuvių kolonijoje, SUNNY HILLS, Floridoje, 955 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Pokalbis su Broniu Raila (1)

Pensininkystė neleidžia pervargti

Rašytojas ir žurnalistas Bronys Raila pastaruoju laiku rečiau buvo matomas su straipsniais mūsų periodinėje spaudoje. Dabar paaiškėjo, kad per tris pastaruosius metus jo nė kiek netinginiauta. Staiga, beveik iš karto pasirodo net dvi jo storos knygos, abi per 400 puslapių. Šį pavasarį NIDA Londone išleido jo literatūrinį apybraižų veikalą "Raibos agavos" (perredaguotą ir papildytą ankstyvesnių rašinių rinkinį), o VILTIES leidykla netrukus pateikia skaitytojams naują jo radijo prkalbų į Lietuvą rinkinį, vardu "Kitokios Lietuvos ilgesys". Tai 1980 m. išleistosios "Vaivos rykštės" tęsinys — antrasis šimtas prkalbų į Lietuvą per Laisvės radiją.

"Agavose" autorius paskyrė beveik šimtą puslapių įvairiems pokalbiams su draugais rašytojais ir žurnalistais. Taigi, matyt, jis mėgsta tokią žurnalizmo formą, ir tie puslapiai knygoje iš tikrųjų yra vieni iš gyviausių. Todėl ir DIRVOS redakcija sugalvojo su šiuo mūsų labai produktyviu žurnalistu atlikti dar vieną ir kiek ilgesnį pokalbį, kuris susidarė iš atsakymų į mūsų paklausimus laiškais ir vėliau papildomų pasikalbėjimų telefonu.

DIRVA pakvietė Br. Railą išsamiau pasisakyti ne tik apie pastarąsias knygas ar apie save, bet ir kitokiais platesnio dėmesio klausimais.

— Kaip čia laimingai atsitiko, kad kelių mėnesių laikotarpyje galėjai iškart skaitytojams paruošti dvi stambias knygas?

— Iš tikrųjų atsitiko ne labai laimingai. Aš apgalvestauju prieš publiką, bet to negalėjau pakeisti. Mano "Raibų agavų" rankraštis buvo užbaigtas 1980 metų pradžioje, bet porą metų susivėlino išleidimas. Didž. Britanijos lietuvių leidykla NIDA, kurios nuopelnai užsienio lietuvių rašto kultūrai puoselėti tikrai dideli, deja, ne dėl savo, o labiau dėl skaitytojų mažėjimo kaltės, labai suretino savo leidinius. Manasis, kiek girdėjau, būsiąs vienas iš paskutiniųjų...

Kas kita su radijo prkalbom Lietuvos linkui. Čia aplinkybės buvo palankesnės. Be to, jas lydėjo laimė. Mano bičiulis Kostas Ramonas iš Čikagos taip gausiai parėmė jų išleidimą, jog VILTIES leidyklai atkrito daug rūpesčių. Teko tik techninį darbą atlikti, ką ji gerai ir skubiai atliko per kelis mėnesius nuo mano tam rinkiniui paruoštos paskutinės prkalbos per Laisvės radiją.

Bet ir man pačiam reikėjo gerokai pasitempti.

— Ar nepervargai, nebe nuo vakar įkopes į pensininko amžių?

— Pensininkystė visokioje lietuviškoje veikloje dabar yra per daug rimtas ir atsakingas laikotarpis, kad būtų leistina pervargti.

Kai pajuntam, kad pervargimas artėja, pakuojamės ir per dykumas nuriedam į Las Vegas, kur geros sąlygos pailsėti ir gausu priemonių pasigyditi. Morališkai čia, žmogui daug

Bet kaip gyva nesuimu, kodėl žmonės turėtų jas rašyti"...

— Ar Las Vegas šį kartą išlošė daug pinigų?

— Kaip paprastai, ne. Šį kartą beveik nieko. Daneta neleido. Bet visi žinot paguodos dėsni: jei kam nesiseka lošti, tam geriau sekasi meilėj. Ir jeigu kas su tuo pačiu vyru ir ta pačia žmona pajėgia kartu išgyventi 50 metų ir dar nuvyksta į Las Vegas priešpaskutiniam medaus mėnesiui, tai spėčiau, jog čia bus pakankamai įtikinantis ano dėsno teisingumo įrodymas.

— Atsižvelgiant, kad šiais metais sulaukėt tokios retos šeimyninės sukakties, ir dar dviejų naujų knygų, tai nuotaika turėjo būti kūrybinga ir gera. Ar tiesa?

— Ne visai. Nuotaika nebūna labai gera. Straipsnių ar tuo labiau knygų rašymas — iš tikrųjų ilgas ir varginas darbas, kurio skaitytojas nemato, retas tuo neužsiimantis išivaizduoja. Štai kad ir tas radijo prkalbų ruošimas. Reikia skaityti tiek daug visokios spaudos! Arba dvi tris dienas vargti ant kokios knygos, kad apie ją vėliau šį tą pasakytum per 5-6 minutes. Arba ir nieko nepasakytum...

Mūsų nuotaiką liūdino ir kitokie išgyvenimai. Tai tos dažnėjančios artimų draugų ar giminių mirtys. Štai kelių savaitžių laikotarpyje Santa Monikoje miršta ilgų metų bičiulis, rytų aukštaitis, įdomus pašnekovas, architektas Jonas Mulokas, o Santa Barbaroje labai artimas širdies draugas, geras žmogus, šiaurės aukštaitis, mano mūriniųkystės meno mokytojas Klemas Galiūnas. Kai dabar išeinu į mūsų kiemą, Klemo mūrytos tvoros, solidžios ar su papuošimais,

Šiek tiek lasvegiškos romantikos... "Raibų agavų" ir "Kitokios Lietuvos ilgesio" autorius su žmona poilsiauja Las Vegas, Nevadoje šią vasarą. V. Aleksandrūno nuotr.

Bronys Raila.

V. Aleksandrūno nuotr.

arba kiti jo įkvėpti ir išmokyti jau mano paties darbeliai nuolat ir skaudžiai primena šio bičiulio netekimą.

O ir Lietuvoje nuo praėjusių metų taip dažnai lūžta mano ar žmonos artimųjų giminių medžiai. Neseniai ilgesnio amžiaus sulaukusi Kaune pasimirė mum abiem artima žmonos dėdina Elena Janulaitienė, prof. Aug. Janulaičio našlė, prieš karus žinomo vilniečio fotografo Jarušaičio duktė. Ji buvo profesionališkai išsimokslinusi klasikinio-realistinio stiliaus dailininkė, ypač portretistė. Kuklį ir nedalyvavusį dailininkų bohemos šurmuliuose, ji rečiau tebūdavo minima spaudoje. O sukūrė nemažą gerų portretų: pvz. rektoriaus prof. M. Romerio, poeto Maironio, Krėvės žmonos ir kitų. Mano žmona

Dail. A. Janulaitienės tapytas Danetos Janulaitytės-Railienės portretas... Kūrinys ir jam pozavęs gyvas modelis po 49 metų. V. A. nuotrauka

buvo jos daugelio škiečių ir portretų mėgiamas modelis. Prieš pat karą vieną iš labai spalvingų portretų po parodos valdžios lėšomis nupirko Prezidentūra. Mes labai norėjom, bet to portreto nebegavom. Ar į Prezidentūros rūmus 1940 metų vasarą įsibrovęs sovietinis "prezidentas" Justas Paleckis tą paveiklą išmetė ar gal perdavė kokio muziejaus fondams — norėjau, bet ligšiol neradau kelio išsiaiškinti.

Tačiau kitas, Janulaitienės anksčiau tapytas mano žmonos portretas, laimei, pasisekė išgabenti Amerikon (tik kiek apkarpytas).

Jis puošia vieno mūsų kambario sieną. Ir tik skaudžiau didina mielosios dėdinos "Aliutės", kaip ją vadindavom, netekimo liūdesį.

— Nuotakai paskaidrinti gal truputį grįžkim į tavo jaunystę. Ar jau tada turėjai noro pagarsėti, ir kaip? Ar nujautei, kad būsi rašytoju ir plačiai pasireikšiusiu žurnalistu?

— Dar nieks taip neklausė ir pats niekados nepagalvojau. Vienokį ar kitokį norą "pagarsėti" turbūt turi kiekvienas žmogus — ir ne tik jaunas, bet gal labiau senstantis. Kaip dabar dažnose išeivių rungtynėse dėl įžymumo ir garsumo...

Būti rašytoju ir žurnalistu aš norėjau ir stengiausi nuo pat vaikystės. Ta kryptimi be pertraukos ruošiausi ir toliau, įvairiaip ir visokiose mokyklose mokdamasis. Tai tebedarau ir dabar, tik be mokyklų, privačiai, "neakivaizdiniu būdu". Vis tebejaučiu, kad reikia lavintis, vis daugiau įsitikinu, kad sunku pasidaryti geru rašytoju ar žurnalistu. Mat dabar daugiau suprantu, koks iš tikrųjų turėtų būti "geras rašytojas" ar "plačiai pasireikšęs žurnalistas". Tik mano noruose ir darbe niekad nejutau motyvo "pagarsėti", bet labiau kažkokį neužgesinamą, vidinį reikalą išsakyti, kas man atrodo svarbu ar įdomu, žmogų "pagarsinti" gali ne jo noras ar kiti iliuzijų mirazai, o vien darbas ir vertingumo užsitarnavimas. Nieko nepadau ir "nujautimas". Bet jei kas daug dirbsim, nuolat ruošimės, nesikelsim į tuščią puikybę, ir tėvai dar išmels "Dievo dovaną", vadinamą talentu, — tai svajonės ir nujautimai gal ir pasiteisins...

— Sunkiau rašyti būdavo anksčiau, ar dabar?

— Dabar žymiai sunkiau. Priėžastį ką tik minėjau: dabar geriau suprantu rašytojo ir žurnalistato atsakomybę, jų darbo intelektualinės kokybės standartus, formos atributų gerumą ir t.t.

(Bus daugiau)

Vacio Kavaliūno DALIA

Alė Rūta

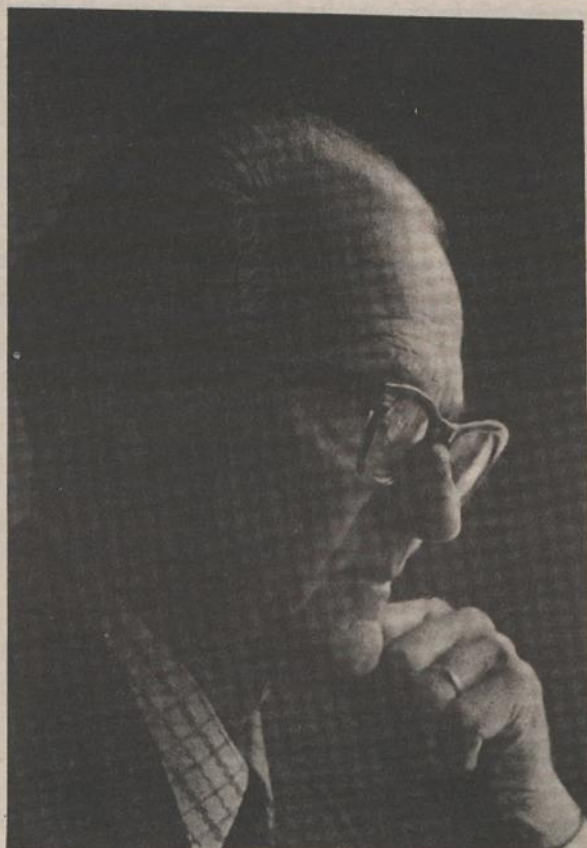
Išėjimas kritikams, gal ir skaitytojams, yra jau nusibodę kaimo aprašymai. Lietuvių literatūrai iki šiol dominavo kaimietiški personažai, senojo sodžiaus vaizdai, primityvi ūkininkų psichologija...

V. Kavaliūno knygoje to nėra. Nors kai kurie jo personažai ir iš kaimo kilę, ar lanko tėviškes, turi ten brolių ir seserų. Vietomis ir jis subtiliai vaizduoja kaimo gamtą: šienaujamas pievas, miško takus, sodą, pakluones... Bet, V. Kavaliūno romanų pagrindiniai veikėjai — sofistikuoti, išsilgę svajojamų miestų, kultūros, knygų, nepaprastos meilės. Ir jų tėviškės kaime, pro nuolatinį filosofavimą, apsigaubia liūdesiu, šešėliais, tamsa, pavirsta į, tarytum, kokių merdinių, kenčiančių sielų buveinę.

"Jautri siela visada kenčia giliai", — sako autorius vienos jo sukurtos veikėjos lūpomis ("Dalia", 236 p.).

Gal būt, dauguma V. Kavaliūno knygų personažų yra jautriausių sielų pavyzdžiai, nes liūdesio ir kančios jo romanų puslapiuose — nepanešamai.

Vacys Kavaliūnas yra studijavęs Lietuvos ir užsienio universitetuose lietuvių ir prancūzų literatūrą, pedagogiką. Jis turi magistro laipsnį iš prancūzų lite-

Rašytojas Vacys Kavaliūnas

ratūros. Yra buvęs Lietuvoje ir lietuvių išeivijoje gimnazijų mokytoju bei direktorium, dirbęs Amerikoje net akademinį darbą — State University, Cleveland, Oh. Plačias žinias bei patirtį jis panaudoja ir savo literatūrinėse knygose bei tos srities straipsniuose — periodikoje.

Apie jį čia užsimenam, jo kūrybos pagrindinius bruožus iškeliam, ketvirtąjo romano "Dalia" šiemet pasirodymo proga. Pirmie-

ji trys — "Hestera" ir Draugo romano konkursuose premijuoti "Kalnų giesmė" ir "Aidai ir šešėliai". Paskiausios trys jo knygos išvydo "skaitytojų pasaulį" maždaug dešimtmečio atokumu: "Kalnų giesmė" — 1963 m., "Aidai ir šešėliai" — 1972 m. ir dabar "Dalia" — 1983 m. Taigi, jis nėra greitas rašyti ir skubus — knygas išleisti. Gal užtat jo kūriniai išmąstyti ir kalbiškai bei stilistiškai gerai apdoroti, išbaigti.

Visų trijų minėtų romanų siužetai kiek panašūs: kilnios ir daugeliu atvejų nelaimingos meilės istorija, švelnūs santykiai su tėviške ir draugais. Visa tai perpinta nenusakomu, beveik tragišku liūdesiu, likimo nuojauta; nors romanų baigminės mintys — krikščioniškas optimizmas, tarytum pro juodus debesis, pro gyvenimo audras, prasiveržę šviesos spinduliai. Visų šių trijų romanų pabaigoje — tragiškas tėviškės netekimas: dėl komunistų, kurie sutrypė ir paniekino mūsų valstybę ir mūsų laisvę, priverstinai iš Lietuvos pasitraukimas. Panašus ir vaizdavimo stilius. Daug poetiškų sakinių, filosofavimo, gilaus liūdesio prasiveržimo.

Štai kaip "Daliuje" V. Kavaliūnas, veikėjo Romo lūpomis, išreiškia sunkų jausmą paliekant gimtinę:

"Kaip sunku, kaip begaliniai sunku palikti žemę, kurioje neišdildomai įmintos tavo pėdos ir kurioje praleistos tavo mažų pavasarių dienos, gražesnės už pasaką."

"O kai pereinu sieną, sustoju ir atsigrižtu. Ir pajuntu gilų praradimo jausmą. O savo būties gelmėse girdžiu — mane šaukia gimtoji mano žemė".

"Einu sunkiais žingsniais, palinkęs, ir žiūriu į savo šešėlį. Ir vis atsigrižtu. O kaip geliančiai skaudu. Rodos, grįžtum, pavirstum akmeniu ir liktum gulėti tėviškės žemės pakeleje." ("Dalia", 220 p.).

V. Kavaliūnas rašo vaizdingai, naudodamas daugumoje esamąjį veiksmąžodžių laiką, kažkas panašaus į filmų "skriptą". Trumpi, lakoniški dialogai. Panašiai rašo Romualdas Granauskas (okup. Lietuvoje). Bent R. Granausko "Vėjas rugiuose", kino apysaka, atspausdinta šių metų "Nemuno" 6-tame numery, gimininga V. Kavaliūno rašymo būdai.

Iš tik paminėtų citatų matome, kaip gimtosios žemės praradimas skaudus; ir su tuo sutinkame. Bet norėtume spėti, kad Romo gyvenimas (romane "Dalia") anksčiau, Nepriklausomoje Lietuvoje, buvo gana šviesus ir laimingas. Ne. Jauno vyro, studijuojančio Kaune, aprašytos nuotaikos — tikri pesimizmo himnai! Ir kai susitinka sostinėje gražią mergaitę, kurią beveik iš karto pamilsta, ir kai lanko tėviškę, ir gražioje kaimo gamtoje, — visur liūdesys, giliai užsislėpusi kančia, liūdni nujautimai...

"Atmerkiu akis — ir mane suspaudžia skausmas ir begalinės beprasmiškos tuštumos jausmas. Saulė teka, ir gaudūs raudoni jos spinduliai krenta ant viename maño kambarėlio kampe tylios ir susikaupusios fis-harmonijos. Pro atidarytą langą girdžiu paukščius. Tačiau ir jų balsuose — jokios šviesos ir jokio džiaugsmo suvirpėjimo, tik juodi praėjimo šešėliai." ("Dalia", 21 p.).

Skaitytai ir nenori tikėti, kad taip jaustusi jaunas vyras, giliai bejsimylis, dar nieko nepraradęs, tik viduje gaudžiamas neaiškių nujautimų.

Romane yra ir idiliškų tėviškės vaizdų: pieva, tekantis upelis, Romas girdo gyvulius, nuo horizonto nuslenka debesis... Bet tokių vaizdų nedaug. Romano žmonės — liūdni, tragiški. Dalia visą laiką kuo tai baiminasi, sapnai jos liūdni.

"— Tu verki? — pasilenkiu prie jos veido.

— Gražu, — sako ji. — O kai gražu, tai ir liūdna." ("Dalia", 62 p.).

Beje, labai panašiai kalba ir mylinti Kristijana V. Kavaliūno "Kalnų giesmėj." Ar gi meilė atneša tik liūdesį?

O štai apie motiną, kaip sūnus ją mato išvažiuojančią:

"Mane apima gailestis. Žiūriu ir vis tebematau motinos veidą. Matau jį ir tada, kai bričkutė išnyksta iš akių.

Jis vis išsigandęs ir kenčiantis. Ir vis spinduliuo-

jantis iš jos sielos kylančia tamsa, kuri giliu skundu ir liūdesiu nuaidi žaliuojančiais ir saulės nutviekstais laukais." ("Dalia", 74 p.).

Tai neįprastas lietuvių literatūroje kaimietės motinos vaizdas: daugumoj motinos tvirtos ir šviesios, nors ir kenčiančios.

Niūrūs ir nelaimingi, taip pat, kiti šio romano žmonės: Romo brolis Pijus, nemylimas, nusišovė. Jo mylimoji, už kito išteikėjusi, nuo vidinio susikrėtimo mirė. Romo sesuo Jūratė — iš pradžių giedri, bet paniūra ir nebepakenčia susižeidusio ir apšlubusio savo vyro — kapitono Gervės, kuris žūsta (gyvas nepasiduoda komunistams). Ir pati Dalia, pagrindinė veikėja, — tikėjimo bei pareigos auka, beveik nesuprantamu būdu save susinaikinus. Dalios sesuo Nastė — ekscentrikė (nors vienintelis kiek giedresnis personažas), pavydinti seseriai motinos meilės, o pati ujanti, stumdanti savo mylintį, gerą vyrą. Antraeiliai veikėjai (kaime) — tartum šešėliai, išskyrus įdomią Urbonienę, pletkininkę ir intrigantę. Žinoma, "Daliuje", atrodo, nebuvo autoriui pagrindiniu tikslu vaizduoti kaimą — tėviškę, o tik atskleisti nelaimingos — meilės dramą ir jos psichologinius pagrindus. Gal tai autoriui ir pavyko; didžios ir gilios sielos netarpsta praeinančioj grasaus gyvenimo realybėj.

Romanas prisotintas mintijimo, kondensuoto jausmo. Skaitant imi tikėti, kad tai autoriaus didelio intelektualumo, plataus apsi-skaitymo vaisius. Imi regėti daugelį įtakų. Regis, čia ir Anatole France, Chateaubriando liūdesys, ir Gėtės "Jaunojo Verterio kančios"; prancūzų romantizmas ir egzistencializmas; ir Hamsun'o "Viktorija", ir A. Vaičiulaičio "Valentina"...

Ir tik romano pabaigoje, lyg iš liūdesio bedugnės su varpų aidais išplaukia krikščioniška mintis: žmogus ir miręs gyvena...

Ši gražiai parašyta knyga autoriaus dedikuota:

"Žmonai Onutei ir vaikam — Arūnui, Jolitai ir Aldutei."

Vacys Kavaliūnas — Dalia, romanas. 1983 m. išleido "Viltis", 6116 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Gražus aplankas dailininkės Vlados Stančikaitės-Abraitienės. Kaina — 7 dol. Gaunama visur — pas leidėjus ir platintojus.

PRINTING
Four-color strippers, 8-10 years journeymen who want to live and work in mid-Michigan. Progressive, quality shop. No layoffs. \$11.50 per hour 2nd shift, \$12.00 per hour 3rd shift. Apply call or write to James HOUVENDER, PENDELL PRINTING INC., 1700 James Savage Rd., Midland, Mich. 48640. 517-496-3333. (28-23)

VACIO KAVALIŪNO ROMANAS DALIA

Kietais viršeliais su aplanku dail. Vlados Stančikaitės-Abraitienės, 236 psl. Kaina 7 dol. Išleido Viltis.

— — — — — I Š K I R P T I — — — — —

Siunčiu 7 dol. ir prašau atsiųsti Vacio Kavaliūno naują romaną DALIA. (Vilties draugijos nariams kaina 5 dol.).

Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

TARĖSI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS IR KITAI REIKALAI

S.m. liepos mėn. 16 d. Clevelando Lietuvių Namuose įvyko JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos posėdis, kuriame be valdybos narių dalyvavo ir Lietuvių Tautinių Šokių Instituto pirmininkė Galina Gobienė, sekretorė Stasė Bacevičienė, VII Tautinių Šokių šventės meninės programos vadovė Jadvyga Reginienė ir Svente Rengti komiteto vicepirmininkė Stefa Gedgaudienė. Posėdyje buvo peržvelgta Sventei rengti k-to taisyklės, paryškinant Instituto pareigas bei jo įnašą į šokių šventės meninę programą. Iš p. Reginienės pranešimo išryškėjo, kad šios programos paruošimas sparčiu tempu vyksta pirmyn; šokių programa galutinai patvirtinta, kurioje numatyta 22 šokiai. Dalyvaus 3 pagrindinės šokėjų grupės: jaunia, suaugusieji ir veteranai. Šokiams muzika paruošta ir kiti reikalai susiję su šokių programa atlikti. Visa meninė programa bus pristatyta šokių kursuose, kurie įvyks š.m. rugpjūčio 21-28 d.d. Dainavos stovykloje. Į šiuos kursus įsiregistravo virš 90 kursantų, o į Tautinių šokių šventę jau užsirašė virš 50 grupių. Jų tarpe po vieną atvyks iš Australijos, Brazilijos ir Anglijos. Tikimasi, kad dar bent viena grupė atvyks ir iš Europos.

Dar kartą buvo aptartas Koliziejus ir visų dalyvavusių vienbalsiai pripažinta, kad jis suteiks tokias visapusiškai puikias sąlygas šventei suorganizuoti, kokių iki šiol neturėjome. Taip pat susirinkusiųjų buvo konstatuota, kad šventės paruošiamieji darbai, nežiūrint, kad jie buvo laikinai sustabdyti, kad nepakenkus antrosioms Pasaulio Lietuvių

dienoms, vyksta labai gerai ir net greičiau, negu kad jie vyko tuo pačiu metu šeštąją Tautinių šokių šventę ruošiant.

Liko svarbiausias rūpestis - lėšų ir žiūrovų mobilizavimas. Tais klausimais bus pradėta intensyvi programa. Tikimasi visų JAV ir Kanados lietuvių gausi talka lėšomis ir žiūrovais. Ypatingas dėmesys bus kreipiamas į Lietuvos Vyčius ir ankstyvesniųjų kartų lietuvius.

Krašto valdybos posėdyje buvo svarstytas Lituanistinės katedros klausimas, kurio tolimasis rūpestis PLB Seimo prašymu norima pavesti JAV Krašto valdybai. Krašto valdyba šį prašymą su rezervu priėmė, pavesdama JAV LB Svetimo tarybos pirmininkui Jonui Kavaliūnui rūpintis tolimesniu lėšų telkimu. Kaip žinoma, PLB valdyba pasirašydama sutartį su universitetu buvo pasižadėjusi iki š.m. rugsėjo 1 d. sutelkti \$200,000. Deja, iki šiol dar trūksta apie \$70,000. Ponas Kavaliūnas, sustiprinęs vajeus komiteto sąsąta ir suaktyvinęs pinigų telkimo programą, tikisi šias uni-

versiteto sąlygas išpildyti. Šalia pinigų telkimo vajeus, Krašto valdyba p. Kavaliūnui pavedė su universitetu išsiaiškinti ir kitas sutarties sąlygas, nes kai kurios jų, nežinant pilno sutarties teksto, kelia kai kuriems Krašto valdybos nariams rūpesčio.

Daug laiko ir energijos Krašto valdybai kainavo Clevelando Lietuvių Centro statybos darbų vykdymo klausimas. Lietuvių Centro statyba rūpinasi specialus komitetas, kurį paskyrė JAV LB Socialinių reikalų taryba. Tas komitetas veikia savystoviai, tik prisilauko JAV valdžios (HUD) nurodymų. Kai tas komitetas paskelbė statybininko paiešką, atsiliepė keliolika statybos firmų, iš kurių buvo parinktos šešios, jų tarpe vienas lietuvis. Kiekvienas iš tų parinktų statybininkų raštu pateikė projekto kainą, už kurią jie sutiko pastatyti Lietuvių namus. Be to, visi jie turėjo pristatyti savo firmos finansinį stovį, bei patyrimą HUD projektų statyboje. Pagal tuos pristatytus duomenis komitetas parinko Snavely firmą, kurios pasiūlyta statybos kaina buvo pati žemiausia. Antra, toji firma buvo finansiniai labai pajėgi ir trečia, jis turi daugiausiai patyrimo, nes yra stačiusi daugelį HUD projektų.

Lietuvio firma, to projekto negavusi, pareiškė Krašto valdybos nariams ir kitiems Clevelando bendruomenininkams didelį nepasitenkinimą. To pasekoje buvo sušauktas Clevelando Lietuvių Bendruomenės darbuotojų susirinkimas, kuriame minėtas lietuvis statybininkas išdėstė savo motyvus, kodėl jis turėjo šį projektą gauti. Deja, susirinkime (KV pirmininkui tarnybiniais reikalais išvykus) nedalyvavo nei vienas kompetetingas komiteto narys, kuris tą klausimą būtų galėjęs pristatyti ir iš objektyvios pusės. Taip tas statybininko parinkimo klausimas atsidūrė Krašto valdybos posėdyje. Po labai ilgų svarstymų KV nariai priėjo vieningos nuomonės, kad Lietuvių Sodybos statybininko parinkimo klausimas teisėtai priklauso Sodybos komitetui, o ne JAV LB Krašto valdybai. Apie tuos rezultatus buvo pranešta statybininkui ir Lietuvių sodybos komitetui.

Krašto valdybos posėdis tęsėsi nuo 2 val. p.p. iki 1:30 val. ryto. (ab)

MOLD MAKER PLASTIC MOLD

Pay commensurate with experience.

Call 212-438-1200 (23-29)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

3-11 and 11-7 SHIFT
Pinecrest Hospital, a 250 bed nursing home providing comprehensive care to the geriatric patients is recruiting RNs for supervisory positions. This is a state civil service covered position with an attractive benefit program. Prefer RNs with experience in Gerontology. Salary commensurate with education and experience. We are an EEO Employer. If interested, please send resume to Jerri L. Hartsock, Assistant Administrator, PINECREST HOSPITAL, P. O. Box 1109, Beckley, WV 25801 or call 304-252-6251, Mon.-Fri. from 9 am-5 pm. (27-33)

PRINTERS WANTED
Didde Roll-to-sheet Press Person. Also, Didde Collator Operators. Must be self starter. Need help for all shifts. Steady work for qualified men. We are a growing and Busy Company and will help the right people to move. Call 203-792-9587, ask for GARY or HARRY.
DANBURY BUSINESS FORMS
Old Brookfield Rd.
Danbury, Conn. 06810 (25-31)

TOOL MAKER

Know progressive & steel rule dies.
Pay commensurate with experience.

Call 212-438-1200 (23-29)

WANTED - Designer with minimum 5 years experience in electro-mechanical devices. Electromagnet experience preferred. Ability to do electrical and mechanical engineering required. Good drawing, writing and communications skills necessary. Successful applicant will be relocated to the I.M.I., Boyne City, Michigan plant. Send resume to Industrial Magnetics, P.O. Box 106, Boyne City, Michigan 49712.

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

VYT. ALANTAS

Draugo Visakio karjera

(3) (R) Lietuvių Bendruomenės premijuota novelė

Lyg ir išeitų, jei nori būti paaukštintas, turi kažką nužudyti. Kur jis suka? Kokią machinaciją tas maskolis sugalvojo? Žmogaus likvidavimas partijos labui Visakiui nebuvo jokia naujiena: tokie darbeliai dėjosi kasdien, bet tai buvo daroma partijos, sistemos vardu, ir niekas sau atsakomybės nesiėmė.

— Nužudyti žmogų savo atsakomybe, kad gautum tarnybinių paaukštinimą, ne, tokios velniavos man dar neteko patirti, — Visakis burbtelejo pamodamas ranka. — Tiesą sakant, paaukštinimo man dar niekas ir nebuvo siūlęs...

— Ar tu eidamas sapnuoji, Sigai? — jis išgirdo šalia savęs linksną moterišką balsą.

— Vyga!

— Einu šalia tavęs, o tu manęs nematai ir žioplini, kaip nakviša, — ji šypsojosi žiūrėdama į jį didelėmis gražiomis akimis.

— Dovanok...

— Nėra ko atsiprašinėti: už žioplumą tu rėsi nuvesti mane į restoraną pietų.

— Gerai, einam.

— Palauk! — Vyga stabtelėjo prie didelio prekybos langio. — Žiūrėk kokia graži suknelė: būtų kaip tik man.

— Pirk!

— Už ką: už senas sagas? Bet ir tokių

reikia turėt...

— Einam!

— Palauk, — ji vėl stabtelėjo prie kito prekybos langio. — Žiūrėk, kokia graži sofa. Labai tiktų mūsų kambariui: mes ant jos sėdėtume televizorių žiūrėtume...

— Einam! — jis paėmė ją tvirtai už rankės. — Tu niekad negali nuo tų prekybos langų atsitraukti, nors ir žinai, kad už jų tuščia.

— O tau vis gaila man laiko nors akimis pasigrožėti.

— Šiandien aš nelinkęs ginčytis.

— Matau, tu manęs ir šalia einančios nepastebėjai, nors kitais kartais pamatydavai ir už trijų skersgatvių.

Visakis nieko nebeatsakė, ir jie tylėdami nuėjo iki restorano. Pažįstama padavėja pasodino juos nuošalesnėje vietoje.

— Sakyk, Sigai, kas tau yra? Tu kaip ne savas, — Vyga atsidėjusiai pažiūrėjo jam į akis.

— Atsitiko daug ir nieko. Kaip tau patiktų, jei aš pasidaryčiau Dolgošėje pavaduotojas?

— Ką? — ji žiūrėjo klausimai, ar jis nejuokauja.

— Rimtai, jis man sakė.

— Kad nori tave paskirti savo pavaduotoju?

— Žodis žodin.

— Tada, oh tada tai mes pagyventume!

— Ji atsilošė svajingai pažiūrėdama į lubas.

— Ką tik norėtum galėtum nusipirkti išrinktųjų krautuvėse, — šypsojosi ir Visakis.

— Tu, žinoma, galvoji, kad aš pliuskė?

— Ji dėjosi užsigavusi.

— Aš galvoju, kad tave myliu ir kad tu turėtum vilkėti kaip princesė.

— Tokia žinia, o tu dūlini gatvę, lyg žemę pardavęs! Kodėl?

— Sakau, dar nieko tikro: paaiškės šiandien. Viršininkas liepė ateiti į įstaigą vienuoliktą valandą. Patekti į tokią vietą ne taip paprasta: viršininkas gali sau padėjęją pasirinkti, bet nežinia ką partija pasakys. Tai viena, o antra, jis yra numatęs man kažkokį darbą atlikti, kokį, dar nežinau.

— Darbą? Kokį darbą.

— Sakau, nežinau: šiandien paaiškės.

— Gal čia kokios pinklės?

— Pinklės ne pinklės, bet aš tikrai žinau, kad tas maskolis be sukybių neapsieina. Nebe-galvokim apie tai. Miglotai situacijai praskaidrint išgerkime gero vyno butelį, — jis pašaukė padavėją ir užsakė gėrimą.

Po pietų, gurgšnojant vyną, Visakis paklausė:

— Tu pažįsti mano viršininką?

— Užmiršai? Tu pats mane supažindinai teatre su juo ir jo meiluže, kurią jis vadina sekretore.

(Bis daugiau)

Kultūriniai renginiai

Pasaulio Lietuvių Dienose

Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų rėmuose, greta didžiųjų renginių: PLB seimo, Dainų šventės. I LI-TUANI operos, sporto žaidynių ir jaunimo kongreso atidarymo Chicagoje vyko visa eilė kultūrinių ir pramoginių renginių.

I II PLD apimtį įsijungė lietuvių mugė (Lithuanian Festival) birželio 25 d. Lithuanian Plaza Court, Chicagoje. Mugę organizavo spec. komitetas, vadovaujamas Marquette Parko namų savininkų draugijos pirm. Zigmo Mikužio. Programą pravedė Anatolijus Milūnas. Mugės atidaryme dalyvavo ir lietuviams gero žodžio nešykštėję: vysk. Vincentas Brizgys, kun. Anas Trakis, buvusi Chicago miesto burmistrė Jane Byrne, II PLD pirm. dr. Antanas Razma, aldermanas Frank Brady. Grojo neolituanių ir Vytauto Belecko orkestrai, tautinius šokius šoko šaulių Vytis, vadovaujama Smieliauskaitės-Atkinson.

Visa gatvė tarp Western ir Washtenaw buvo uždaryta judėjimui, o joje įsitaikė organizacijos ir prekybininkai, pardavinėdami meno kūrinius, gintarus, rankdarbius, maisto patiekalus ir lengvus gėrimus. Žmonių buvo pilna gatvė ir užė, kaip bitės avilyje. Tai tikras lietuviškas kermosius, sutraukęs dešimtūkstantinę minią žmonių.

Geras įvadas į II Pasaulio Lietuvių Dienas.

LITERATŪROS VAKARAS

Antrosios pasaulio lietuvių dienos pradėtos literatūros vakaru birželio 25 d.

ANTANAS JUODVALKIS

Jaunimo centro aukštutinėje (didžiojoje) salėje. Literatūros vakarą puikiai pravedė vidurinėsios kartos visuomenininkė Dalia Gotceitienė, gražiu žodžiu aptarusi kūrėjus ir jų kūrybą.

Pirmasis scenoje pasirodė žemininkas poetas Kazys Bradūnas, paskaitęs keletą eilėraščių iš ciklo "Prie alsuojančios žemės", iš išleistų knygų apie Čiurlionį, Donelaitį, Gediminą, o užbaigė naujausia kūryba iš "Prieraišų". Poetas K. Bradūnas chigagiškai visuomenei pažįstamas iš ruošiamų turtingų Poezijos dienų ir kitų kultūrinių renginių.

Antruoją pasirodė dramaturgas Algirdas Landsbergis iš New Yorko, pa-

skaitęs ištraukas iš naujausios premijuotos komedijos "Onos veidas". Humoristiniame įvade ir skaityme išryškėjo jo, kaip dramaturgo savybės.

Pagaliau išvydome rašytoją, aktorę, režisierę, daugelio kultūrinių renginių ar minėjimų nepamainomą talkininkę Birutę Pūkelevičiūtę. Ji savo žodyje prisiminė AŠROS šimtametę sukaktį ir matė bebrėkstančią naująją Lietuvai aušrą. Pasirinkdama šio vakaro skaitymams ištraukas iš premijuotų romanų: Aštuoni lapai ir Devintas lapas. Padarė įvadą į Antrąsias pasaulio lietuvių dienas ir pasirinktą šūkį — Vienybėje su kovojančia tauta. Jos aktoriškai perduotas žodis sužavėjo visus žiūrovus.

Prieš Dainų šventę priėmimo. Iš kairės: vysk. V. Brizgys, I. Bublienė, dr. A. Razma, Mr. & Mrs. senat C. Percy, gen. garbės konsulė J. Daužvardienė ir V. ir A. Adamkai.

E. Būtėno nuotr.

Literatūros vakaras birželio 28 d. Chicagoje Jaunimo Centre. Iš kairės: Vija Bublytė, itelkusi gėles, Dalia Gotcaitienė, pravedusi programą, poetas Kazys Bradūnas, rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė ir dramaturgas Algirdas Landsbergis.

J. Tamulaičio nuotr.

Clevelando vyrų oktetas koncertavęs Tautniuose Namuose ir Conrad Hillton viešbutyje. Prieky sol. Grigaliūnaitė. J. Tamulaičio nuotr.

Kultūrinių renginių komiteto pirm. Ingrida Bublienė tarė kūrėjams padėkos žodį o mergaitės prisegė po gėlytę.

Lietuvių liaudies muzika

Kanklių muzikos koncertas įvyko birželio 27 d. Chicago kultūros centro teatre, esančiame didmiesčio centre (78 E. Washington

Mirga Bankaitytė Chicago Cultural Center teatre birželio 27 d. atliko kanklėmis koncertą. J. Tamulaičio nuotr.

čiai: Vida Galvydienė, Jūratė Jakštytė, Indrė Toliuštė, Eugenijus Būtėnas, Juozas Kapačinskas, Romas Stakauskas ir Arvydas Vaitkus.

Vyrų okteto koncertas

Clevelando vyrų oktetas, vadovaujamas Ryto Babicko, davė koncertą birželio 29 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose. Ne koncertams skirtą 250 vietų salę, užplūdo danos mėgėjai ir pritrūko vietų. Svečius pasveikino Kultūrinių reng. pirm. I. Bublienė.

Tuo pačiu metu Jaunimo centre vyko filmų vakaras, kuriame buvo rodomi R. Šležo, A. Kezio, A. Šluto ir kitų filmai. Kitomis dienomis buvo rodomos vaizduotės ir filmai.

Filmų rodymą organizavo Marija Smilgaitė.

Jaunųjų talentų vakaras

Jaunųjų talentų vakaras (taip skambiai pavadintas) įvyko liepos 2 d. Chicago miesto centre Bismarko viešbučio didžiojoje salėje, talpinančioje daugiau dviejų tūkstančių žiūrovų. Pagrindinisėjimas apkabinėtas gausiais plakatais, skelbė čia vykstantį lietuvių jaunųjų talentų pasirodymą. Visos vietos užpildytos jaunų ir ne taip jaunų žiū-

Antro kaimo spektakliai

Chicago lietuvių satyros teatras Antras kaimas birželio 28 ir 30 d. d. Playhouse salėje (2515 W. Lithuanian Plaza), davė net 4 spektaklius. Nežiūrint tvankaus ir karšto oro, nevėsinaimoje ir tirštai prirūkytoje salėje, visos vietos buvo užimtose. Prievaizdo Tito Antanaičio vadovybėje dalyvavo šie antrakaimie-

Scena iš operos "I Lituani". Centre Dana Stankaitytė, Jonas Vaznelis ir kt.
J. Tamulaičio nuotr.

rovų. Programą pravedė ir pertraukose Inksmesnį žodelį įterpė Antrojo kaimo aktoriai: Jūratė Jakšytė, J. Kapačinskas, E. Būtėnas, R. Stakauskas, T. Antanaitis.

Programa buvo įvairi, bet ne vienodo lygio. Labiausiai publiką sudomino pantomimika Paulius Rajekis iš New Yorko, sulaukęs daugiausiai aplođismentų. (Gerai pavaizduota kelionė į Lietuvą). Geros pianistės Veronika Krausaitė iš Kanados ir Nijolė Kupstaitė iš Chicagos, šoko Rima Kulikauskaitė iš Los Angeles. Skambino kanklininkės — Elena Muliolytė (solo), Aukšė Bankatytė, Virginija Juodišiuė ir Rytas Urbaitis, visi iš Clevelando. Tokioje didelėje salėje silpnokai girdėjosi kanklių skambesys. Programą pradėjo australietės Zita ir Birutė Prašmutaitės ir Loreta Čižauskaitė, padainavusios estradinių dainų, o Kęstutis Ivinskis, pritardamas gitara ir su P. Gylio talka, padainavo lietuviškas balades. Asta Šepetytė iš Detroito pūtė fleitą, pritariant pianinu N. Kupstaitėi. Vakara užsklėndė VAI-VOS ansamblis, vadovaujamas muziko Fausto Strolis, davęs operetinių ciklą humoristinių dainų, palydėtų šokių.

Jaunųjų talentų vakaras praėjo sklandžiai su humoristiniu pamušalu.

Tuoju po šios programos buvo sporto žaidynių žymenų įteikimas, vadovaujant Valdui Adamkui.

Šio vakaro ruošos komitetą sudarė: K. Ambutas, R. Dirvonis, Br. Juodelis, J. Kapačinskas, R. Kemežaitė, V. Kleiza, D. Stankaitienė, menininkai — A. Krasauskas ir V. Lukas. Taip pat daug čia nepaminėtų ir nematomų asmenų.

Opera

Vienas iš didžiausių ir išlaidingiausių II PL Diėnų

kultūrinių renginių buvo Ponchielli operos I LITUANI pastatymas liepos 1 d. Auditorium teatre, Chicagos miesto centre. Teatras turi 4,000 vietų, kurios visos buvo užimtos lietuvių ir

Jaunųjų talentų vakare pantomimą atlieka Paulius Rajekas.
J. Tamulaičio nuotr.

kitataučių. Kultūrinių renginių komisija, vadovaujama Ingr. Bublienės ir operos valdyba, pirmininkaujama Vytauto Radžiaus, įdėjo daug darbo ir pastangų ieškodami mecenatų bei rėmėjų, o meno vadovai — tinkamai pasiruošti ir pasirodyti. Pastiprintas operos choras ir padidintas orkestras diriguojamas Alvydo Vasaičio, gerai nuteikė susirinkusius svečius. Svarbesniuose vaidmenyse buvo šie solistai: Dana Stankaitytė, Margarita Momkienė, Algirdas Brazis, Rimas Strimaitis, Jonas Vaznelis, Bernardas Prapuolenis, Edward Ozaki.

Choristai atliko vaidmenis teutonų, riterių, karių, seklių, teisėjų, dainių, abatų vienuolių ir kitų. Chorai skambėjo garsiai ir stipriai.

Operos spektaklį pajvairino gerai atliktas baletas — solo ir grupėmsi. Choreografė Violeta Karosaitė. Pagrindiniai šokėjai: B. Barodicaitė, V. Barauskas ir J. Beaumont.

Reikia paminėti ir meno vadovus, kurie daug laiko

Aušros šimtmečio parodos atidaryme birželio 26 d. Jaunimo Centre. Iš kairės: dr. A. Kušlys, Br. Kviklys, PLB pirm. V. Kamantas, gen. garbės konsulė J. Daužvardienė ir I. Bublienė.
J. Tamulaičio nuotr.

Jaunųjų talentų vakare Vaivos ansamblis programos atlikimo metu.
J. Tamulaičio nuotr.

pašventė repeticijoms, meniniam apipavidalinimui, scenai ir t.t. Dirigentas — Alvydas Vasaitis, režisierius — Kazys Oželis, chormeisteriai: Alfonsas Gečas ir Emilija Sakadolskienė, choreografė — Violeta Karosaitė, dailininkas — Vladas Vijeikis, apšvietimas Dennis Mae, scenos vadovas — Jonas Paronis, akomponiatorius — Robert Mokus.

Orkestras ir unijos narių tvarkoma miesto centre salė iščiulpė visus pinigus, nors rengėjai, ypatingai Ingrida Bublienė, aukomis sugėbėjo surinkti labai didelę sumą — 50,000 dol. (tiek

paskelbta programos leidinyje). Nors ir labai išlaidingas renginys, ne tik suteikė malonumą išgirsti lietuviškai dainuojančius apie lietuvių kovas su kryžiuočiais, bet ir pajusti pasidžiavimo jausmą, kad ir mes galime padaryti daugiau, kaip kitos tautybės. Ištvėrmė ir ryžtas ugdo patikėjimą savimi.

Parodos

Prie kultūrinių renginių tenka priskirti ir gausias įvairias parodas kuriose buvo parodyta pogrindžio spauda, knyga, organizacijų veikla, dailė, menas, tautodailė pinigai, medaliai ir t.t.

Didžiausia ir turtingiausia buvo Aušros šimtmečiui paminėti draudžiamosios spaudos paroda, suorganizuota spaudos mylėtojo ir rinkėjo, žurnalisto Broniaus Kviklio. Šios parodos atidarymas įvyko birželio 26 d. Jaunimo centro apatinėje salėje. Paroda pasižymėjo retais eksponatais, gražiai apipavidalinta ir išdėstyta. Lankytojas galėjo pasidžiaugti senų rinkinių rūpestinga apsauga ir globa. Br. Kviklys chicagiškiams pažįstamas ne tik, kaip laikraštininkas, turiningų vedamųjų ir istorinių knygų autorius (Mūsų Lietuva — 4 tomai, Lietuvos Bažnyčios — bus 6 tomai), bet ir nepamainomas istorinių įvykių minėjimų praturtintojas, retų eksponatų

Trofėjų įteikimo vakare apdovanotieji II PLD ir sporto vadovai. Iš kairės: R. Dirvonis, dr. A. Razma, V. Kamantas, A. Bielskus, V. Adamkus.
J. Tamulaičio nuotr.

(Nukelta į 10 psl.)

Kultūriniai renginiai...

(Atkelta iš 9 psl.)

rodytojas. Dėl gausių kitų renginių ir parodų, gal nepakankamai buvo lankyta, įvertinta ir suprasta.

Pirmą kartą išeivijos veikloje, VI-jo PLB seimo proga, LB Kraštų valdybos suvežė eksponatus ir parodė visuomenei, ką jos veikia ir ką yra atsiekusios. Lietuvių Bendruomenės darbų paroda ne visų Kraštų vadovybių vienodai buvo suprasta ir pasiruota. Didesnės lietuvių nausėdijos daugiau padaro ir daugiau turi ką parodyti, o mažesnioms — sunkiau išvystyti veiklą ir ką nors reikšmingesnio atsiekti. Lituanistinis švietimas gerai veikia JAV, Kanadoje, o kituose kraštuose baigia užgęsti. Skirtinga padėtis yra Pietų Amerikos lietuvių, ypač Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus. Čia yra nemažai lietuvių atvykusių tuoj po Pirmojo Pasaulinio karo, bet dėl ekonominių sąlygų ir vietos administracinių priemonių, veikla yra silpna ir baigiama nutautėti. Trečioji karta jau nebekalba lietu-

viškai, o vyresnieji amžiumi ateiviai, baigia iškelti amžinybėn. Pokario metu per mažas kiekis naujų ateivių apsigyveno šiuose kraštuose, todėl ir lietuvių kultūrinis bei visuomeninis gyvenimas negalėjo taip suklestėti, kaip kituose kraštuose, kur apsigyveno dešimtys tūkstančių naujų ateivių lietuvių.

Vienuose kraštuose lietuviška veikla gyvesnė, kituose — silpnesnė, o dar kituose — kur bėra tik saujelė lietuvių, pasitenkinama asmeniniais ryšiais. Prie lietuviybės išlaikymo daug prisideda lietuviškos parapijos, ypač žymu Pietų Amerikos kraštuose.

(Bus daugiau)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGPIUČIO 7 D. BALF'o gegužinė prie ežero (tarp Canterbury ir Landseer gatvių).

• I UGPIUČIO 3-4 D. Old World festivalis E. 185 gatvėje.

• RUGPIUČIO 14 D. SLA 14 kuopos gegužinė Jokūbačių sodyboje.

• RUGSĖJO 4 D. gegužinė prie ežero. Rengia L. K. V. S. Ramovė Clevelando skyrius.

• RUGSĖJO 10 D., šeštadienį Abiturientų balius Lietuvių Namuose.

• RUGSĖJO 11 D. 4 v. p. p. Lietuvių Namų salėje įvyks Bronio Railos naujosios knygos — šimtas prakalbų į Lie-

ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė, surengta prie ežero liepos 10 d., buvo gausi svečiais ir puikia nuotaika. Nuotraukoje dalis svečių.

tuva "Kitokios Lietuvos ilgesys" sutiktuvės, dalyvaujant autoriui.

• RUGSĖJO 11 D., Šilinės šventė, šv. Jurgio bažnyčioje iškilmingos šv. mišios, procesija į Marijos grota ir Tautos šventės paminėjimas.

• RUGSĖJO 17 D., 6:30 val. vak. Šv. Jurgio parapijos metinis balius-koncertas parapijos salėje.

• RUGSĖJO 18 D. Video filmų festivalis. Filmuotojas: Vladas Dautas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• RUGSĖJO 18 D. Žalgirio šaulių kuopos rudens balius.

• RUGSĖJO 24 D. "Vasara palydint" Neringos tunto balius.

• RUGSĖJO 24 D. Ateitininkų gegužinė.

• RUGSĖJO 25 D., 4 val. — Vacio Kavaliūno knygos "Dalia" pristatymas Dievo Motinos parapijos salėje.

• SPALIO 1 D. Pabaltiečių draugiskumo vakaras. Rengia Clevelando ALTos skyrius drauge su latviais ir estais.

• SPALIO 8-9 D., šv. Jurgio parapijos Eucharistinės pamaldos (40 val. atlydai).

• SPALIO 8 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos sporto užbaigtuvės.

• SPALIO 8 D. Vienos dienos rekolokacijos Jėzuitų rekolokacijų namuose. Praveda: kun. G. Kijauskas, S. J.

• SPALIO 9 D. 11:30 val. Dievo Motinos auditorijoje įvyks naujos lietuvių sodybos

Vytautas Stuogis, ilgametis ALT S-gos Clevelando skyriaus valdybos narys, skyriaus gegužinėje buvo pagerbtas sulaukęs 70 metų amžiaus.

Sukaktuvininkas yra daug talkinęs ir Dirvai, ruošiant parengimus. Linkime ilgiausių metų! J. Velykio nuotr.

"Lietuvių Centro" pristatymas visuomenei. Rengia Ateities Klubas.

• SPALIO 15 D. Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas-balius.

• SPALIO 16 D. — 4 val. parapijos auditorijoje simfoninis koncertas. Dalyvauja: pianistas Antanas Smetona, solistas Jonas Vaznelis ir Clevelando Filharmonijos orkestras. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• SPALIO 22-23 D. JAV LB Tarybos suvažiavimas Euclide.

• SPALIO 30 D. Kristaus Karaliaus Šventė DMNP parapijoje. Organizuoja ateitininkai.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

MISSIONARIES needed . . .

to bring the Gospel to their future.

Join MARIANHILL as a priest or brother. 100 years in South Africa, Zimbabwe, Transkei. Missions also in Papua New Guinea & Brazil

— Students accepted for college & theology
— Older or second career vocations invited.

For more information contact:
MARIANHILL MISSIONARIES
Vocations Office
23715 Ann Arbor Trail
Dearborn Heights, MI. 48127
(313) 561-6695

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• A. A. Vidas Klimaitis, 29 metų amžiaus, baigęs teisininko mokslus Kalifornijoje, tragiškai žuvo praėjusią savaitę Clevelande nuo piktadario rankos. Nuliūdime liko tėvai Julija ir Feliksas Klimaičiai, kuriems Dirva reiškia užuojautą. Atsisveikinimas įvyko liepos 26 d. Palaidotas liepos 27 d. Visų Sielų kapinėse.

• Remigijus Belzinskas, Pilėnų tunto tuntininkas, dalyvavo pasaulinėje skautų Jamboree Kananaskis Country, Kanadoje, kur stovyklavo iš 100 kraštų 16,000 skautų. Remigijus vadovavo amerikiečių skautų draugovei. Kartu su juo iš Clevelando stovyklavo ir R. Matas.

HOUSE FOR SALE

Euclid ranch, 629 East 240 St. off Babbitt and Hartland. 3 bedrooms & den, dishwasher, disposal, book cases, many extras. Utility room. Maintenance free exterior. Immaculate condition. 2 1/2 car attached garage large lot, trees. \$59,900.

M. J. Catalano
439-1245
256-8021

Clevelando miesto meras George V. Voinovich kalba tautybių atstovams Pavergtųjų tautų savaitės iškilmėse, ragindamas kitais metais dvidešimt penktosios sukakties proga surengti didžiulę eiseną su plačia pavergtųjų tautų programa. Nuotraukos dešiniame krašte — Lietuvių respublikonų klubo pirm. V. Plečkaitis ir ALTOatstovė B. Pautenienė. T. Gaspark nuotr.

• Lengvosios atletikos treniruotės tęsiamos antradieniais ir ketvirtadieniais 6:30 val. vak. šv. Juozapo High School stadijone. Ypačiai kviečiami patys jauniausieji, pradėdant nuo 7 metų amžiaus.

NATIONWIDE INSURANCE
Nationwide is on your side

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

City of Cleveland
GEORGE V. VOINOVICH, MAYOR

Proclamation

designating July 18-25, 1983

"CAPTIVE NATIONS WEEK"

The cause of human rights and personal dignity remains a universal aspiration, yet in much of the world, the struggle for freedom, human rights and independence continues unresolved. It is appropriate, therefore, that we who value our own precious heritage should manifest an understanding for those who are deprived of these benefits.

The oppressed nations in the communist colonial empire are the best friends of the free world. Our government should reassure the captive nations that the United States has not, does not and never will recognize the Soviet domination over Central and Eastern Europe and other nations in Asia and Latin America.

We salute the courageous stand of the Polish people against Soviet tyranny and domination, led by the brave men and women from the Solidarity movement. We salute the continuous struggle of the Afghanistans freedom fighters who are noble proof to the world that even the most sophisticated weapons cannot destroy the will of a people to be free.

The Eighty-Sixth Congress passed Public Law 86-90 establishing the third week of July as "Captive Nations Week." It offers us an opportunity to reaffirm once again our faith that the aspirations for freedom will ultimately prevail over the rule of force, coercion and tyranny.

NOW, THEREFORE, I, George V. Voinovich, Mayor of the City of Cleveland, do hereby proclaim July 18-25, 1983 as "CAPTIVE NATIONS WEEK" in Cleveland. I call on all citizens to observe this week with appropriate ceremonies and activities. I urge everyone to give renewed devotion to the joint aspirations of all peoples for national independence and human liberty.

IN WITNESS WHEREOF, I have set my hand and caused the Corporate Seal of the City of Cleveland to be affixed on this 18th day of July in the year 1983.
George V. Voinovich - Mayor

SENOJO PASAULIO FESTIVALIS

Rugpjūčio mėnesio pirmąją savaitę (VIII. 3 — VIII. 7) 200,000 žmonių važiuos automobiliais, eis pėsčiomis East 185 gatve pasižiūrėti Senojo pasaulio festivalio, kurio ryškiausi šio rajono reprezentantai yra lietuviai, slovėnai, kroatai ir vokiečiai. Festivalio svečiai ragaus šių tautybių įvairius valgius, prekystaliuose ieškosis suvenyrų, o vakarais šoks polkas dundant žymiausiems polkų orkestrams. Sekmadienį rugpjūčio 7, 10 val. 30 min. ryto didžiulėje palapinėje slovėnų kilmės vyskupas Edward Pevec atnašaus "Polka Mass". Festivalio oficialus atidarymas bus trečiadienį, rugpjūčio 3, 7 val. vak. šv. Juozapo gimnazijos sporto aikštėje, East 185 gatvės šiauriniame gale, Dalyvaus veteranų garbės sargyba, miestų merai, televizijos ir radijo asmenybės. Po atidarymo iki 11 val. vak. bus šokiai, ku-

riems gros trys žymiausi orkestrai.

Ketvirtadienį, penktadienį iš šeštadienį programos prasidės 2 val. p. p. Visi pagrindiniai įvykiai bus šv. Juozapo gimnazijos sporto aikštėje, palapinėje ir gimnazijos auditorijoje, jeigu būtų lietus. Lietuvių klubas organizuoja prie Lietuvių namų tautodailės stalą, knygų ir suvenyrų stalą ir taip pat lietuviškų patiekalų stalą. Kulminacinis festivalio įvykis — sekmadienio paradas, kuriame įvairiausiai išpuošti vežimai veža tautiniais drabužiais pasipuošusias moteris ir vyrus, Clevelando ir Euclid merus, gubernatorių, kongresmanus ar organizacijų veikėjus. Lietuvių klubo ir Lietuvių namų direktoriai žygiuos savo vežimo priekyje persijuosę tautiškomis juostomis. Petras Maželis paradiui ruošia vežimą lietuviška tema. Pradėjusiais metais jo dekoruo-

ti vežimai yra laimėję pirmuosius prizus.

Lietuviai su savo bičiuliais amerikiečiais kviečiami festivalio dienomis aplankyti Gintarą ir Lietuvių klubą.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

J. LUPO
DECORATING
COMPLETE HOUSE
REPAIR,
PAINTING-PAPER-
HANGING-PLASTER
461-5882

HOUSE FOR SALE

Willoughby Hills, 2 acres, 4 bedroom brick, brick patio, excellent moving condition, central a-c, gas heat, finished basement, must see to appreciate, country living with all type fruit trees. Estate sale. \$89,500. Call: 423-0682. (26-29)

Beautiful Shrines of New England—New York. Sept. 6-10 (five days). Franciscan Monastery, home of the Lithuanian Fathers. Founded in 1947 in Kennebunk, Maine. One of the most attractive places by the Atlantic Ocean.

Stockbridge — Massachusetts home of the Marian Fathers, Mercy of Gods Shrine, Eden Hill.

Jesuit's Martyr's Shrine, Auresville, New York.

For information call day or night (216) 951-8122.

OPPORTUNITY FOR RN/DIRECTOR OF NURSES 204 bed skilled NURSING HOME knowledge of State & Federal regulations supervisory experience. Salary commensurate with experience & ability. Liberal personnel policies & fringe benefits.
APPLY TO:
SAVOY TERRACE
302 W. BURWASH
SAVOY, ILL. 61874 (29-38)

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

BEVERLY SHORES

Balfo Beverly Shores skyr. pirm. O. Pulkaunikienei sega Balfo garbės ženklelį skyriaus vicepirm. K. Pociui, aktyviam rėmėjui. V. Kasniūno nuotr.

• A.L.T. S-gos East Chicagos skyrius š. m. rugpiūčio mėn. 13 d., šeštadienį, p. p. Pocių sodyboje, 532 Lake Shore County Road, Beverly Shores, Ind. rengia gegužinę Dirvai paremti.

Visi kviečiami atvažiuoti, praleisti popietę prie ežero ir atsigausti senų pažuolų pavėsyje.

IŠ BALFO VEIKLOS

Balfo Beverly Shores skyrius pasižymi veiklumu ir kas metais surengia du parengimus. Apylinkės lietuviai ir nariai nuoširdžiai remia Balfą ir vajaus metu suaukvoja 1000 dol. Be to, praveda drabužių vaju ir pasiunčia 300-400 svarų centro sandėliui. Skyriaus pirmininkė yra Ona Pulkaunikiene, žymi labdaros darbuotoja, neišsemiamos energijos, sumanumo. Vajaus vedėjas yra aktyvus visuomenininkas inž. Kazimieras Pocius. Skyriaus parengimų vadovė — Gražina Stankūnienė. Jonas Stankūnas ir dr. Kazys Ambrazaitis yra žymiausi skyriaus rėmėjai — šimtininkai. Mokytojas Jonas Kavaliūnas yra skyriaus išdininkas.

Liepos 31 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Balfo skyrius rengia gegužinę Stankūnų

— Pines restorano sode. Bus labai turtingas laimės šulinys, kurį praves Gražina Baužienė. Vaisės ruošia Stankūnai. Į rengiamą gegužinę suvažiuoja lietuviai iš Union Pier, Horbert, Michigano, New Buffalo ir kitų apylinkės vietovių. Taip pat laukiama atvykstant daug svečių, balfininkų iš Chicagos. (s)

• Moksleivių ateitininkų vasaros stovykla Neringoje nuo liepos 31 d. iki rugpiūčio 13 d. neįvyks. Centro valdyba prašo apie tai pranešti draugams ir pažįstamiems.

PREMIJA METMENIMS

METMENŲ žurnalas, su kitais septyniolika Illinois valstijoje leidžiamais žurnalais, Illinois Arts Council buvo apdovanotas 500 dol. premija. 1983 metų laimėtojai išrinkti iš 106 kandidatų. Premijos skiriamos šioje valstijoje leidžiamiems žurnalams už atspausdintą čia gyvenančių autorių prozą, poeziją, dramą ir esė.

METMENŲ administracija svarstymui įteikė METMENŲ 44-tą numerį su Kazio Bradūno pirmą kartą spausdinta poezija "Priešais prie Genezės", už kurią buvo paskirta premija Metmenims ir Kaziui Bradūnui.

Komisiją sudarė Robley Wilson, Jr., Clayton Eshleman, Judith Mintz ir Marija Stankus-Saulaitis.

Šis atžymėjimas METMENŲ žurnalui ne pirmas. 1980-tais metais Illinois Arts Council paskyrė 1000 dol. Tais pačiais metais METMENYS taip pat gavo 1000 dol. iš Coordinating Council of Literary Magazines.

• Daiva Marcinkevičiūtė-Kinnavy gyv. Ravena, Oh., atnaujinudama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 15 dol. Ačiū.

PABALTIEČIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Rugpiūčio 18-21 dienomis lietuvių jaunimas (tarp 18-30 m.) yra kviečiamas atvykti į CONCOARD, New Hampshire, kur įvyks ant-rasis pabaltiečių jaunimo kongresas. Rengėjai nutarė pavadinti šį suvažiavimą Kongresu, nes jame bus įsteigta Pabaltiečių Jaunimo Sąjunga. Kongreso programoje bus paskaitos, simpoziumai ir užsiėmimų būreliai liečiant pabaltiečius politines, kultūrines ir religines temas. Girdėsime paskaitas: a) Osii vedamas bylas prieš pabaltiečius naudojant sovietų suteiktą medžiagą, b) pogrindžio spaudą, c) mišrių pabaltiešių šeimų problemas, d) JBANC, BALF ir BATUN veikla, e) nauji kūrybingi politinės veiklos metodai baltų tarpe. Iš kultūrinės pusės bus estų teatro pasirodymas ir veiks vaidintojų būrelis. Kongreso metu vyks pabaltiečių meninė paroda (prašome stovyklautojus atsivežti savo kūrinius, ir tautinių šokių būreliai. Laisvalaikio metu stovyklautojai galės žaisti tinklinį arba krepšinį, paplaukyti ežere, arba atsi-gaivinti saunoje. Vakaraus numatytas laužas ir "rock and roll" šokiai grojant pagarsėjusiam latvių jaunimo orkestrui: AKACIS.

Kongreso kaina \$65.00 a s m eniui užsiregistruoti iš anksto iki rugpiūčio 1 d., ir \$80.00 vėluojantiems. Mokestis vienai parai — \$22.00. Prašome čekių rašyti: Baltic Youth Congress, Inc. ir siųsti šiuo adresu: Vytautas Volertas, 405 Leon Ave., Delran, N. J. 08075. Užsiregistruoti bus prisiųsta žemėlapis ir kita informacija liečianti kongreso vietą ir tvarką.

Stovyklavietė vadinasi "Priesaulė" (latviams priklauso) ir yra apie 20 minučių nuo Concord miestelio. Ruošėjai prašo, kurie turi palapines jas atsivežti. Jonas V. Duncia

ATITAISYMAS

B. Augino straipsnyje "Vaizganto pašaukimas..." (Dirva Nr. 28, 9 psl.), Vaizgantas susipažįsta ne su Petru Mašiotu, bet su Pranu Mašiotu. Atsiprašome dėl korektūros klaidos.

OPERATING ROOM SUPERVISOR

WESTERN COLORADO 78 BED HOSPITAL WITH TWO SURGICAL SUITES HAS AN OPENING FOR A OPERATING SUPERVISOR. IF YOU ARE INTERESTED IN MOVING TO WESTERN COLORADO, PLEASE WRITE TO PERSONNEL DEPARTMENT.

COMMUNITY HOSPITAL

1065 Walnut Ave.

Grand Junction, Co. 81501

OR CALL

(303) 242-0920, Ext. 250

Equal Opportunity Employer (27-29)

NAUJA PLJS VALDYBA

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovai, studijų dienų metu Trento universitete, Kanadoje, išsirinko sąjungos pirmininku Gintarą Grušą ir į jo valdybą Ritą Bureikaitę, Tada Dapšį, Danutę Barauskaitę-Mazeikiene, Gintą Palubinskaitę, Liną Polikaitį ir Reginą Stančikaitę. Šis Los Angeles sąrašas laimėjo prieš Chicagos pasiūlytą sąrašą.

Nutarta ateinantį Jaunimo kongresą šaukti Australijoje.

PRINTING/LITHO EMPLOYEES

To \$50,000+

Leading 35 year-old Minnesota printing company experiencing work stoppage due to labor dispute, needs skilled 1st and 2nd press operators for 2 and 4 color Heidelberg, 2-color Harris, Kluge and 15 inch Chief Letterpress, or equivalent, feeders, helpers, strippers, plate makers, and camera operators. Experienced Supervisors in all areas and Plant Superintendent. Qualified person have opportunity for permanent full-time positions. CALL TOLL FREE:

MEYERS PRINTING CO.

Minneapolis, MN.

1-800-328-4027

OR

(612) 333-8240

Equal Opportunity Employer

Tragiškai žuvus vienturčiui mylimam sūnui

VIDUI KLIMAIČIUI,

tėvams JULIJAI ir FELIKSUI reiškiamo

nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Stasė, Jonas ir Rita

K a z l a u s k a i

Mielam sūnui

VIDUI KLIMAIČIUI

tragiškai žuvus, mecenatei JULIJAI KLI-

MAITIENEI ir jos vyrui FELIKSUI liūde-

sio valandoje užuojautą reiškia

Šv. Kazimiero Lituanistinė Mokykla

ir

Tėvų Komitetas

Neolitanų Globėjai Mylimai Motinai

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, kolegoms neolitanams Modestavi-

čiams: CEZARIUI, GENOVAITEI, ALGIUI,

EDVARDUI, REGINAI reiškiamo nuoširdžią

užuojautą

Jieva ir Vytautas sr.

Vytautas jr., Julija jr., Marius

K a s n i ū n a i

A. A.

DR. JUOZUI VYDUI-PETUKAUSKUI

mirus, liūdintį brolių, mūsų mielą draugą VLA-

DA PETUKAUSKĄ, jo šeimą ir kitus artimuosius

nuoširdžiai užjaučia

Modestavičių šeimos

Mielam jaunystės draugui

DR. KAZIUI VILEIŠIUI

mirus, žmonai VERUTEI, dukrai DANGAI,

sūnui JONUI, seserims — ALENAI DEVE-

NIENEI-GRIGAITIENEI ir RITAI BAGDO-

NIENEI, broliui dr. PETRUI VILEIŠIUI bei

jų šeimoms gilią užuojautą reiškia ir kartu

liūdi

Birutė Paprockienė

Algirdas Breimeris

Gediminas Klimas

Vytautas Matonis

Valentinas Varnas